

Innhold

Innledning	3
Om pensjonsordningen	4
Dette tilbyr pensjonsordningen	5
Låneordningen	7
Pensjon har blitt mer komplisert	8
Pensjonsforpliktelser	10
Kapitalforvaltning	11
Styrets beretning	14
Regnskap for 2011	18
Noter	23
Revisors beretning	37
Bestand- og bevegelsesstatistikk for 2011	39

Innledning

Finansmarkedet i 2011 var preget av store svingninger og usikkerhet rundt den fremtidige økonomiske utviklingen. Til tross for dette leverte Pensjonsordningen for apotekvirksomhet et tilfredsstillende resultat på kapitalsiden. Lavt rentenivå og raskt økende pensjonsforpliktelser gjør at pensjonsordningen møter store utfordringer fremover.

Finansmarkedet byr fortsatt på utfordringer. Usikkerhet knyttet til den økonomiske utviklingen i eurosonen preget markedet i 2011. Rentenivået i Norge har de siste årene vært lavt, mens lønnsveksten har vært høy i forhold til andre land, og uvanlig høy sammenlignet med rentenivået. Det gir oss en situasjon hvor den risikofrie kapitalavkastningen blir lav, samtidig som pensjonsforpliktelsene øker.

En ytterligere utfordring for alle pensjonsleverandører er at antall pensjonister øker, og at vi lever lenger. Tiltak for å få arbeidstakerne til å stå lenger i arbeid vil bidra til å redusere veksten i pensjonsforpliktelsene. Pensjonsreformen som ble innført 1. januar 2011, inneholder også tiltak som skal bremse økningen i pensjonskostnadene. Det er foreløpig for tidlig å si hvordan reformen vil slå ut for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet siden regelverket for årskullene født etter 1953 ennå ikke er vedtatt.

Vi ser at forpliktelsene i Pensjonsordning for apotekvirksomhet øker også som følge av flere og dyrere uføretilfeller og flere aktive medlemmer med høyere lønn. Som følge av det økte uføreuttaket, har styret bestemt å styrke avsetningen for fremtidige uføretilfeller fra 2012.

Veksten i pensjonsforpliktelsene sammen med utfordringer med å oppnå tilfredsstillende avkastning på kapitalsiden gjør at egenkapitalen i ordningen minker. Styret har derfor vært nødt til å se på tiltak som kan styrke bufferkapitalen.

Premien i ordningen har vært uendret fra 2006, men vil øke fra 13,6 til 16,1 prosent fra 2012 for å finansiere fremtidige pensjonsutbetalinger. I dag dekker ordningen kostnadene ved uttak av avtalefestet pensjon (AFP) i medlemsvirksomhetene gjennom den ordinære premien. Fra 2012 vil kostnadene for uttak av AFP faktureres medlemsvirksomheten særskilt når uttaket skjer, noe som er vanlig praksis i andre pensjonskasser.

Styret følger utviklingen både på kapital- og forpliktelsessiden nøye for å vurdere nødvendige ytterligere tilpasninger og tiltak for å sikre en betryggende økonomisk balanse i ordningen.

I året som gikk, fikk Pensjonsordning for apotekvirksomhet ny administrasjonsinstruks. Den likestiller i større grad enn før apotekordningen med livsforsikringsselskaper og pensjonskasser i markedet for øvrig. Dette vil få betydning for kapitalkravene.

I årsberetningen kan du også lese om andre rammebetingelser, blant annet konsekvenser av innføring av Solvens II-direktivet. Beretningen gir oversikt over status og utviklingen både på kapital- og forpliktelsessiden.

God lesning!

Om pensjonsordningen

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet forvalter pensjonsrettighetene til 16 737 medlemmer i hele apoteksektoren.

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet ble opprettet i 1953 og er en lovfestet kollektiv pensjonsordning.

Apotekere og fast ansatte i apotek har rett og plikt til medlemskap i pensjonsordningen, dersom de har en gjennomsnittlig arbeidstid på minst 15 timer per uke.

I tillegg til ansatte ved 707 apotek har ordningen medlemmer fra enkelte andre virksomheter som har en nær tilknytning til farmasien, og som har søkt om særskilt medlemskap.

Medlemmer i apotekordningen

Pensjonsordningen har 6 689 aktive medlemmer i stilling. I tillegg har pensjonsordningen 3 803 pensjonister og 6 245 medlemmer som ikke er i aktiv stilling, men som har opptjente rettigheter fra tidligere ansettelsesforhold.

Tabellen under viser fordelingen av aktive medlemmer i forskjellige stillingskategorier.

Stilling	Menn	Kvinner	Totalt
Apoteker	198	366	564
Provisorfarmasøyt	166	609	775
Farmasøyt	26	179	205
Reseptarfarmasøyt	87	1 117	1 204
Laborant	2	4	6
Apotektekniker	101	3 476	3 577
Kontoransatt	83	115	198
Bud, sjåfør	6	2	8
Rengjøringsassistent	2	52	54
Bestyrer	17	54	71
Diverse	10	17	27
Totalt	698	5 991	6 689

Medlemmer i stilling, etter stillingskategori (pr. 31.12.2011)

Administreres av Statens pensjonskasse

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet skal etter loven administreres av Statens pensjonskasse, etter instruks gitt av Arbeidsdepartementet.

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet har et eget styre, som er pensjonsordningens besluttsende organ. Styret ledes av administrerende direktør i Statens pensjonskasse og har i tillegg fire styremedlemmer med personlige varamenn. Styret oppnevnes av Arbeidsdepartementet for fire år om gangen, etter innstilling fra medlemmenes arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner. Av de oppnevnte medlemmene skal to representere arbeidsgiverne, mens farmasøytisk og teknisk personale har én representant hver.

Styret har i 2011 bestått av

- Leder Finn Melbø, administrerende direktør i Statens pensjonskasse
- Kim Nordlie, seniorrådgiver i Virke
- Bjørn Myhre, direktør i Spekter
- Edvin Alten Aarnes, generalsekretær i Norges Farmaceutiske Forening
- Kjell Hundven, spesialrådgiver i Farmasiforbundet

Følgende personer har vært varamedlemmer til styret i 2011

- Rune Huse Kristoffersen, personlig varamedlem for Finn Melbø
- Per Helge Engeland, personlig varamedlem for Kim Nordlie
- Stein Gjerding, personlig varamedlem for Bjørn Myhre
- Tove Ytterbø, personlig varamedlem for Edvin Alten Aarnes
- Berit Regland, personlig varamedlem for Kjell Hundven

Verdien av medlemskapet:

Dette tilbyr pensjonsordningen

En god pensjonsordning handler om mer enn alderspensjon. Medlemskap i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet omfatter også avtalefestet pensjon (AFP), uførepensjon og etterlattepensjon. Medlemmer kan også søke om boliglån. Det betyr trygghet i alle livets faser.

Alderspensjon

Alderspensjon fra Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden og er en livslang utbetaling. De fleste kan ta ut alderspensjon fra fylte 67 år. Aldersgrensen i pensjonsordningen er 70 år.

Størrelsen på pensjonen er avhengig av pensjonsgrunnlag, opptjeningstid og stillingsstørrelse.

Pensjonsgrunnlaget tilsvarer vanligvis den faste lønnen arbeidstakeren har når han eller hun fratrer stillingen, opp til 10 ganger folketrygdens grunnbeløp (G). Opptjeningstid er den tiden arbeidstaker har vært medlem i pensjonsordningen. Full opptjeningstid er 30 år (360 måneder).

Pensjonsordningen har en såkalt bruttogaranti som gjør at pensjonen vanligvis utgjør minst 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved full opptjeningstid. Dersom arbeidstakeren har jobbet deltid, eller har kortere opptjeningstid enn 360 måneder, vil imidlertid pensjonsgrunnlaget og dermed pensjonen reduseres.

Alderspensjonen levealdersjusteres fra 67 år. Det vil si at det ved uttak av pensjon tas hensyn til forventet levealder.

Avtalefestet pensjon

Medlemmer i pensjonsordningen kan ha rett til avtalefestet pensjon (AFP) fra fylte 62 år. AFP er en førtidspensjonsordning som gir eldre arbeidstakere rett til å gå av med pensjon før aldersgrensen.

Når et medlem er mellom 62 og 65 år, er det NAV som står for administrasjon av ordningen og pensjonen beregnes alltid etter reglene i folketrygden. Størrelsen på pensjonen fra 62 år vil som hovedregel tilsvare den alderspensjonen medlemmet

ville fått fra folketrygden hvis han eller hun hadde fortsatt å arbeide frem til fylte 67 år, pluss et AFP-tillegg på 1 700 kroner pr. måned.

Fra fylte 65 år beregnes AFP etter reglene i folketrygden eller etter Pensjonsordningen for apotekvirksomhets beregningsmetode for alderspensjon. POA sammenligner disse to beregningene og utbetaler den høyeste ytelsen. Ved fylte 67 år endres AFP til alderspensjon.

AFP fra pensjonsordningen kan ikke kombineres med uttak av alderspensjon fra folketrygden. Avtalefestet pensjon omfatter ikke apotekere som selv eier apoteket.

Uførepensjon

Uførepensjon kan innvilges medlemmer som blir arbeidsuføre på grunn av sykdom eller skade, og som følge av dette må redusere eller slutte i sin stilling. Uførepensjon kan innvilges fast eller midlertidig, og for hele eller deler av stillingen.

Full uførepensjon utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. For uførepensjon medregnes den opptjeningstiden som kunne vært oppnådd om en var frisk og kunne fortsatt i stillingen fram til aldersgrensen.

Uførepensjon beregnes ut ifra stillingsstørrelsen på det tidspunkt uførheten oppstår. Uførepensjon levealdersjusteres ikke.

Etterlattepensjon

Ved dødsfall kan etterlatte ha rett til etterlattepensjon. Pensjonen skal dekke noe av inntektstapet familien får. Det finnes to typer etterlattepensjon; ektefellepensjon og barnepensjon.

Fra og med 2001 ble det innført nye regler for beregning av etterlattepensjoner. Med de nye reglene gikk etterlattepensjonsordningen over fra å være en bruttoordning, slik reglene er for de andre pensjonstypene i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet, til å bli en nettoordning.

Etter de nye reglene beregnes etterlattepensjonen som en fast prosentsats av avdødes pensjonsgrunnlag. Etterlattepensjonen skal verken inntektsprøves eller samordnes med ytelser fra folketrygden.

De nye nettoreglene gjelder imidlertid ikke alle. Vi vil derfor i lang tid ha overgangsordninger som gjør at det gamle regelverket, eller bruttoordningen, fortsatt vil bli brukt i mange tilfeller.

01.02.2010 kom en lovendring som likestilte enker og enkemenn ved beregning av etterlattepensjon. Det innebar at en gruppe enkemenn i pensjonsordningen fikk rett til etterbetaling av etterlattepensjon. Dette gjaldt enkemenn der etterlattepensjonen startet 01.01.1994 eller senere, og der medlemmet hadde opptjeningstid etter 31.12.1993.

Når du slutter i stilling: Oppsatt pensjon

Arbeidstakere som slutter helt i medlemspliktig stilling uten å gå over på pensjon, har rett til en fremtidig pensjon fra pensjonsordningen. Dette kalles oppsatt pensjon. En oppsatt pensjon utbetales ved stillingens aldersgrense, eller når det innvilges alders- eller uførepensjon fra folketrygden. Oppsatt alderspensjon kan tidligst utbetales fra 67 år. For å ha rett til oppsatt pensjon må samlet opptjeningstid være minst tre år.

Overføringsavtalen

Overføringsavtalen er en avtale mellom de fleste offentlige pensjonsordninger i Norge. Avtalen innebærer at hvis du tidligere har opptjent pensjonsrettigheter i andre ordninger, blir disse overført til den siste og utbetalende ordningen når du pensjonerer deg. Pensjonsberegningen skjer etter reglene i denne siste ordningen.

Fra 01.02.2003 opphørte overføringsavtalen for nye medlemmer i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet, og for medlemmer som sluttet før denne datoen med mindre enn seks måneders opptjening. De som ble medlem før denne datoen, kommer inn under avtalen om overføring av pensjonsrettigheter. For de som ble medlem etter 01.02.2003 vil rettigheter opptjent i de ulike ordningene bli fastsatt i hver enkelt ordning. De vil altså ikke bli overført til den siste og utbetalende ordningen.

Samordning med folketrygden

For å få pensjon fra Pensjonsordningen for apotekvirksomhet, er det et vilkår at medlemmet tar ut de ytelser han eller hun har rett til fra folketrygden.

Alle pensjonstypene, med unntak av ektefellepensjon etter nettoreglene, samordnes med ytelser fra andre offentlige pensjons- og trygdeordninger, først og fremst folketrygden. Endringer i folketrygdens satser har derfor stor betydning for samordningsfradragets størrelse.

Regulering av pensjoner

Dersom pensjonsordningens økonomi tillater det, kan pensjoner fra Pensjonsordningen for apotekvirksomhet reguleres etter vedtak i styret. Styret vurderer reguleringen i forhold til forventet lønnsvekst i apotekbransjen og reguleringen av folketrygdens pensjoner.

Det er pensjoner før samordning med andre ytelser som blir regulert etter vedtak i styret. Samordningsfradrag reguleres etter samme satser som i folketrygden.

Som utgangspunkt for reguleringen fra 01.05.2011 la styret til grunn en lønnsvekst i apoteksektoren på 3,7 prosent. POA følger ellers de samme prinsippene for regulering som de offentlige tjenstepensjonsordningene. Dette innebærer at reguleringen av alderspensjoner og AFP, samt av uføre- og etterlattepensjoner fra 67 år, fratrekkes 0,75 prosent.

Les mer om pensjonsordningen: www.spk.no/apotekordningen

Ord og uttrykk om pensjon: www.spk.no/ordbok

Låneordningen

Låneordningen er et tilbud til alle medlemmer i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet. Lånerammen er 1 200 000 kroner.

Lånet skal være sikret ved pant i fast eiendom eller i andelen i borettslaget. Det kan gis lån til kjøp av egen bolig og utvidelse/ombygging av egen bolig, samt refinansiering av boliglån.

Pr. 31.12.2011 var rentesatsen for boliglån 3,0 prosent. Ny rente fra 01.05.2012 blir 2,5 prosent.

Ved utgangen av 2011 var det 308 lån i ordningen. Dette er en nedgang på 4,3 prosent fra 2010.

Låneporteføljen fordelte seg slik:

	Antall lån	Beløp i kroner
Lån til bolig	293	140 878 353
Statsgaranterte gjeldsbrevlån	11	5 668 030
Lån til apoteklokaler	4	2 502 000
Totalt	308	149 048 383

Pensjon har blitt mer komplisert

Da pensjonsreformen trådte i kraft, førte det til flere valgmuligheter for den enkelte. Pensjonslandskapet ble samtidig mer krevende å orientere seg i, både for arbeidstakere, arbeidsgivere og pensjonsleverandører.

Før pensjonsreformen dreide pensjon seg i hovedsak om to valg: Du kunne ta ut alderspensjonen når du fylte 67 år, eller du kunne ta ut hel eller delvis AFP hvis du hadde rett til det. Nå har den enkelte langt flere muligheter, og det er lettere å kombinere jobb og pensjon. Det er for eksempel mulig å ta ut ulike grader av pensjonen i kombinasjon med arbeid. Sagt på en enkel måte, du har gått fra å ha et valg mellom hvitt og svart til å kunne velge mellom alle regnbuens farger.

Hvorfor så komplekst?

Pensjonsreformen kom fordi det norske pensjonssystemet ikke lenger var bærekraftig. Da folketrygden ble innført i 1967, var det 3,9 yrkesaktive per pensjonist. Beregninger viste at i 2050 ville antall yrkesaktive per pensjonist bare være 1,7. Dette regnestykket går ikke opp, og en viktig målsetting med reformen er å stimulere oss til å jobbe lenger. Flere valgmuligheter og større muligheter til å kombinere jobb og pensjon er noen av virkemidlene for å bidra til dette.

Ingen fasitsvar

Hva som lønner seg økonomisk for hver enkelt avhenger av fødselsår, lønn og pensjonsopptjening i både folketrygden og tjenstepensjonsordningen. Et viktig budskap til alle kommende pensjonister er at det er lurt å tenke langsiktig: Hvis du for eksempel velger å ta ut noe av pensjonen fra du er 62 år, kan det få stor betydning for størrelsen på pensjonen når du er 67 år. Hvor lenge den enkelte skal jobbe bør være en helhetsvurdering, basert på livssituasjon, økonomi og ønsket om å fortsette i arbeid.

Må kjenne konsekvensene

Kompleksiteten i det nye regelverket kommer godt til syne gjennom en rekke nyhetsartikler i 2011 som omhandler det å jobbe etter 67 år. Regelverket for offentlig tjenstepensjon, som Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er nært knyttet til, er slik at du får mest i pensjon hvis alderspensjonen

fra folketrygden og den offentlige tjenstepensjonen tas ut samtidig etter at du har fylt 67 år. Tas pensjonene ut på ulikt tidspunkt, kan det bety at den totale pensjonen reduseres. Dette viser hvor viktig det er å søke kyndig veiledning og innhente informasjon før valget tas.

Krav til arbeidsgiverne

De mange mulighetene som pensjonsreformen har åpnet for, stiller større krav til arbeidsgivernes kunnskap når de skal veilede sine ansatte. Samtidig gjør fleksible løsninger det mulig å beholde seniorene lenger - og dermed også verdifull erfaring og kompetanse. En aktiv seniorpolitikk er et kraftfullt planleggingsverktøy for både arbeidsgiver og arbeidstaker, og kan bidra til mer forutsigbarhet for begge parter. Det kan også gjøre det lettere å se nye muligheter på slutten av karrieren.

Pensjonsreformen er ikke over

Pensjonsreformen i offentlig sektor pågår fortsatt, og flere elementer gjenstår:

- Samordningsregelverket for 1954-årgangen og senere årskull
 - Første uttak av pensjon for 1954-årskullet er i 2016
- Uføreregelverket for offentlig sektor
 - Første uttak av uføretrygd i folketrygden etter nytt regelverk er 2015
- Mulig nytt regelverk for etterlattepensjon

Flere regelverk

Så langt er samordningsregelverket for offentlig tjenestepensjon vedtatt for de som har gammel opptjeningsmodell, altså de som er født i 1953 eller tidligere. Årskullene fra 1954 tjener opp pensjonen sin helt eller delvis etter den nye modellen, alleårsregelen. Et regelverk som håndterer dette, må være på plass i god tid før 2016 når 1954-kullet fyller 62 år og kan

ta ut pensjon. Det betyr at saksbehandlingssystemene må tilpasses flere nye regelverk og at det blir mer å sette seg inn i, både for arbeidstakere, arbeidsgivere og pensjonsleverandører. Det betyr samtidig at alle årskull kan få oversikt over sin framtidige pensjon slik at det er mulig å planlegge.

Noen eksempler på endringer før og etter pensjonsreformen

Alderspensjon i folketrygden og offentlig tjenestepensjon	→ 2011	2011 →
Pensjoneringsvalg (Tar ikke hensyn til stillingsstørrelse og pensjonsgrader)	3 hovedalternativer <ul style="list-style-type: none"> • Ta ut alderspensjon fra folketrygden og tjenestepensjon når du er 67 år • Ta ut hel AFP • Ta ut delvis AFP 	6 hovedalternativer <ul style="list-style-type: none"> • Ta ut alderspensjon fra folketrygden når du er 62 år og fortsette å jobbe <ul style="list-style-type: none"> - Du kan ta ut 20, 40, 50, 60, 80 eller 100 prosent av alderspensjonen fra folketrygden - Stillingsprosenten kan variere • Ta ut alderspensjon fra folketrygden og slutte å jobbe når du fyller 62 år • Ta ut full AFP fra 62 år • Ta ut delvis AFP • Jobbe til du går av med alderspensjon som 67-åring • Jobbe etter at du fyller 67 år og vente med å ta ut alderspensjonen
	4 årskull <ul style="list-style-type: none"> • uttak av pensjon fra 67–70 år 	14 årskull <ul style="list-style-type: none"> • uttak av pensjon fra 62–75 år
Opptjeningsregler i folketrygden	1 <ul style="list-style-type: none"> • Alle tjente opp pensjonen sin etter gammel regel, besteårsregelen 	2 (3) <ul style="list-style-type: none"> • Årskull t.o.m. 1953 tjener opp pensjon etter gamle regler • Årskull 1954–1962 tjener opp alderspensjon delvis etter gammel og delvis etter ny regel (alleårsregelen) • Årskullene 1963 og yngre tjener opp hele alderspensjonen etter nye regler
Samordningsregelverk	1 regelverk <ul style="list-style-type: none"> • Samme regelverk for alle årskull 	2 regelverk <ul style="list-style-type: none"> • Regelverk for årskullene frem til 1953 er vedtatt • Nytt regelverk for 1954 og yngre er ikke klart
Levealdersjustering	Fantes ikke	Fødselsår og -måned påvirker pensjonens størrelse. To personer med lik opptjening kan derfor få ulik pensjon selv om de tar den ut ved samme alder.
Regulering i folketrygden	Folketrygdens grunnbeløp (G)	Ulikt uttakstidspunkt gir ulik regulering.

Pensjonsforpliktelser

Forpliktelsene i Pensjonsordning for apotekvirksomhet økte med 446 millioner kroner i 2011. Pr. 31.12.2011 er forpliktelsen estimert til 4 967 millioner kroner.

Beregningene av forsikringsforpliktelser baserer seg på forutsetningen om at Pensjonsordning for apotekvirksomhet fortsetter å være operativ så lenge det er knyttet forpliktelser til de som er medlemmer pr. 31.12.2011.

Forsikringsresultatet er beregnet til -255 millioner kroner før avsetning til kursreguleringsfond og særskilte avsetninger. Dette gir en overfinansiering pr. 31.12.2011 på 417 millioner eller 8,4 prosent av premiereserve før særskilte avsetninger. Overfinansieringen utgjør ordningens egenkapital. Dette er nødvendig bufferkapital for å stå imot tilfeldig risiko som ikke er dekket av premien. Etter særskilt avsetning for ektefellepensjon på 24,4¹⁾ millioner kroner, er pensjonsordningens egenkapital på 393 millioner kroner. Egenkapitalen er redusert fra 672 millioner pr. 31.12.2010.

Forsikringsresultatet

Forsikringsresultatet kan splittes opp i renteresultat, risikoresultat og resultatført differanse mellom fakturert og faktisk pensjonskostnad.

Renteresultat

Renteresultatet er negativt. Det vil si at faktisk avkastning av kapitalforvaltningen har vært lavere enn grunnlagsrenten på 3 prosent.

Risikoresultatet

Risikoresultat er negativt, og er i stor grad knyttet til uførepensjon og ekstraordinære rettigheter til enkemenn. Antall nye uføre i pensjonsordningen, og beløpet knyttet til disse, er vesentlig høyere enn antatt. Det har underbygget behovet for en økt uføretariff som innføres fra 01.01.2012. Etterbetaling av pensjon til enkemenn som følge av en lovendring i 2010, fører til økte utgifter og slår negativt ut på risikoresultatet.

Som følge av at vi lever lenger, ble tariffen K1963 erstattet av K2005 fra 01.09.2010. Innføring av ny dødelighetstariff påvirker også risikoregnskapet. Tariffen med lavere dødelighet reduserer risikopremiene (etterlattepensjoner).

Faktiske og fakturerte kostnader

Differansen mellom fakturert premie og premien som egentlig skulle vært betalt for å dekke hendelsene i 2011, kommer inn som et eget resultat i forsikringsoppgjøret. Dette resultatet er negativt. Det betyr at den fakturerte premien ikke dekker de faktiske påløpte pensjonskostnadene i 2011. Hvis året 2011 er representativt for den løpende underdekningen av ordningens premie, vil man ha en kostnad på rundt 60 millioner kroner i året som overstiger inntektene. Dette etter at engangseffekter er tatt ut²⁾. Tar en hensyn til årlig engangseffekt på sikkerhetstillegg, er gapet på ca. 85 millioner kroner.

Den økonomiske situasjonen i ordningen er utfordrende, og tiltak for å styrke bufferkapitalen er vedtatt av styret.

1) Redusert gjennom året fra 60 millioner kroner.

2) Engangseffekter inkluderer her 1 av 3 års oppreservering (ca. 25 millioner kroner årlig i tre år) av sikkerhetstillegg knyttet til dødelighetstariffen K2005.

Kapitalforvaltning

Kapitalforvaltningen i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet skal bidra til at pensjonsordningen kan oppfylle sine langsiktige forpliktelser uten for store variasjoner i premien. Per 31.12.2011 utgjorde fondsmidlene 5,3 milliarder kroner. Dette er en økning på 186 millioner kroner i forhold til året før. I et år hvor finansmarkedene har vært preget av usikkerhet og frykt og hvor statsrentene har vært historisk lave, har forvaltningen levert et tilfredsstillende resultat.

Midlene i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) forvaltes av en egen kapitalforvaltningsenhet. Målet for kapitalforvaltningen i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet, er å oppnå så høy avkastning som mulig innenfor tilgjengelig risikokapasitet. Tilgjengelig risikokapasitet defineres ut fra sannsynlighet for å kunne opprettholde videre normal drift.

POAs investeringsstrategi, som er vedtatt av styret i pensjonsordningen, slår fast at den valgte investeringsporteføljen til enhver tid maksimalt skal ha en risiko som gjør at sannsynligheten for ikke å tilfredsstille lovpålagte krav til egenkapital er lavere enn 1 prosent. Fordelingen av midlene i porteføljen skal oppfylle en målsetting om tilfredsstillende langsiktig avkastningspotensial kombinert med en stor grad av diversifisering, det vil si spredning av risiko på ulike aktiva.

Ny administrasjonsinstruks

Ved inngangen til 2011 fikk Pensjonsordningen for apotekvirksomhet ny administrasjonsinstruks fra Arbeidsdepartementet. Instruksen gir føringer for hvordan pensjonsordningen skal forvaltes, herunder forvaltningen av midlene. Med innføring av ny administrasjonsinstruks ble POA i større grad enn tidligere likestilt med livsforsikringselskaper og pensjonskasser når det gjelder regelverk for kapitalforvaltningen. Dette gir økte muligheter for spredning av risiko på ulike aktivaklasser.

Samtidig må POA fremover forholde seg til nye regler for beregning av kapitalkrav (Solvency-regelverket). Praktisert fullt ut betyr Solvency-regelverket at organisasjoner underlagt regelverket skal ha en minimum egenkapital som kan ta høyde for den risiko organisasjonene utsettes for i et "verst-tenkelig" scenario. Kapitalkravet beregnes ved stresstesting av både eiendeler og forpliktelser, med et tillegg for operasjonell risiko. Stresstestene legger til grunn at ordningen skal tåle bevegelser i de finansielle markedene som kan forventes innenfor 99,5 prosent sikkerhet. Som en trinnvis tilpasning til det nye regelverket har POA i løpet av 2011 implementert kvartalsvis stresstesting på eiendelssiden.

Den nye administrasjonsinstruksen stiller også krav til utformingen av etiske retningslinjer for kapitalforvaltningen. På bakgrunn av dette er det i 2011 utformet nye retningslinjer med basis i Folketrygdfondets prinsipper som også tar hensyn til POAs størrelse og bemanning. Det er lagt vekt på at retningslinjene skal være praktisk gjennomførbare. De nye retningslinjene er vedtatt av styret i pensjonsordningen.

Resultater og markeder

2011 var et år hvor finansmarkedene var preget av frykt og usikkerhet rundt den fremtidige økonomiske utviklingen. Gjeldsproblemene for landene i eurosonen skapte uro og førte til store svingninger, spesielt det siste halvåret av 2011. Både Oslo Børs og verdensindeksen ble påvirket av dette, og aksjeavkastningen for året som helhet endte negativ. Rentenivåene falt ytterligere mot slutten av året fra allerede lave nivåer.

Svingningene i markedene skapte utfordringer for POA i forhold til å skape høy avkastning på investeringene. Avkastningen endte på 2,46 prosent i 2011. Dette er lavere enn budsjettert, men noe bedre enn sammenlignbar referanseindeks og litt høyere enn hva en risikofri plassering ville gitt. Positive bidrag til avkastningen kom i 2011 især fra eiendomsinvesteringer, samt renteinvesteringene i anleggs-

og omløpsporteføljen. Fallende renter siste halvår har bidratt til god avkastning fra omløpsporteføljen. Anleggsporteføljen har levert en solid avkastning. Norske og utenlandske aksjeinvesteringer, samt hedgefond har gitt negativ avkastning, men resultatet er likevel noe bedre enn for de indekser POA sammenligner seg mot for disse klassene.

Avkastning og referansevekt for de ulike aktivklassene.

Aktivklasse:	Ref. vekt	Avkastning
Renteinvesteringer - omløp	48,0 %	3,64 %
Renteinvesteringer - anlegg	17,0 %	6,51 %
Norske aksjer	6,0 %	-11,30 %
Aksjer utland (lokal valuta)*	10,0 %	-8,14 %
Eiendom	8,0 %	7,76 %
Hedgefond (lokal valuta)*	5,0 %	-2,85 %
Utlån til medlemmer	2,5 %	2,78 %
Bankinnskudd	3,5 %	2,00 %

* Pensjonsordningen har gjennom året sikret all valutaeksponering. Bidraget fra sikringene er tatt med i totalavkastningen.

Selv om 2011 var preget av store svingninger og urolige markeder, var året som helhet innenfor det som kan anses å være normalt for den type investeringer som inngår i POAs

portefølje. Som figuren under viser, er årets avkastning godt innenfor de svingningene som har forekommet de siste 11 årene. Pensjonsordningens egenkapital skal dekke opp for slike svingninger.

Årlig avkastning

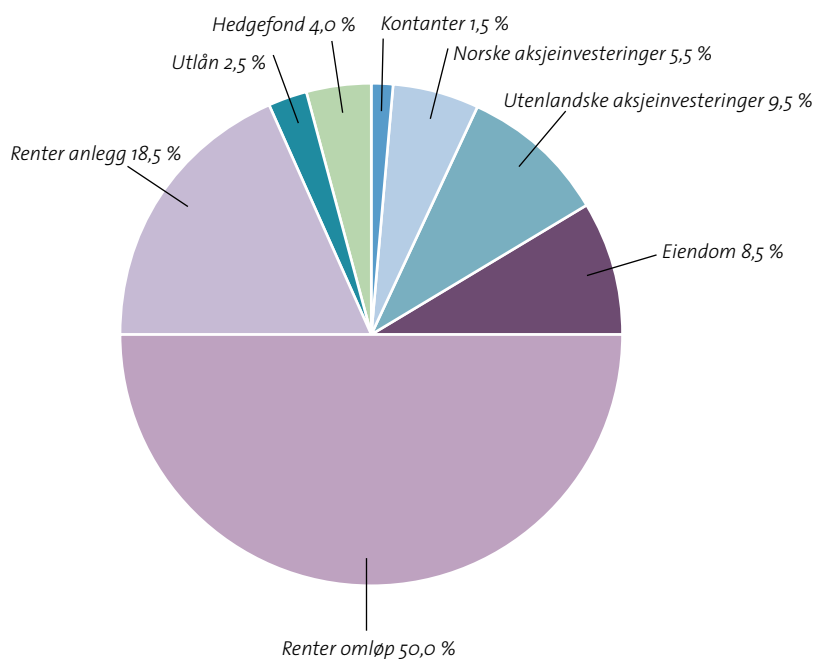
Etter finanskrisen i 2008 har rentenivået i Norge vært lavt. Mens rentenivået i stor grad påvirkes av internasjonale forhold, påvirkes lønnsnivået i Norge i større grad av nasjonale forhold. Lønnsveksten har derfor vært høy i forhold til andre land og uvanlig høy sammenlignet med rentenivået. Dette er en utfordring for pensjonskassene.

I dagens situasjon blir risikofri avkastning lav, slik at tilfredsstillende avkastning kun kan oppnås gjennom å ta en del risiko. Samtidig øker pensjonsordningenes forpliktelser i raskt tempo som følge av lønnsveksten og økt levealder, noe som medfører at egenkapitalen og derved risikokapasiteten minker. Når en slik situasjon vedvarer over flere år vil forvaltningen ikke alene kunne oppnå en avkastning som på sikt opprettholder en tilfredsstillende økonomisk balanse i ordningen, uten at sponsorer og medlemmer bidrar til

finansiering av økte forpliktelser. Denne utfordringen har sammen med styrkede kapitalkrav vært en medvirkende årsak til premieøkningen i POA fra 2012.

Aktivaallokering inn i 2012

Strategien for aktivaallokering inn i 2012 vil være tilnærmet lik som ved utgangen av 2011. Porteføljen vil være basert på en spredning av risiko på flere aktivaklasser med ulik risiko og avkastningsforventinger, for å oppnå en samlet middels risikoprofil. Strategien er valgt ut fra at den gir muligheter til å kunne høste risikopremier i året som kommer. Det vurderes konkret å ta inn enkelte nye aktivaklasser og investeringsløsninger i løpet av året for å oppnå ytterligere risikospredning og avkastningspotensial. Figuren under viser strategisk allokering i ulike aktivaklasser ved inngangen til 2012.

Styrets beretning

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) er en lovfestet tjenestepensjonsordning for apotekere og ansatte i apotekene. Ordningen er opprettet i medhold av lov av 26. juni 1953 nr 11 om Pensjonsordning for apotekvirksomhet. Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) har tidligere utarbeidet administrasjonsinstruks for pensjonsordningen. I 2011 ble administrasjonsinstruks utarbeidet av FAD erstattet med en ny instruks utarbeidet av Arbeidsdepartementet (AD) gjeldende fra 01.02.2011.

Administrasjonsinstruks inneholder bestemmelser om styrets ansvar og myndighet, krav til kapitalforvaltningen og rammer for plassering av fondsmidlene. Instruks legger til grunn at pensjonsordningen skal forvaltes som en pensjonskasse underlagt lov om forsikringselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven), med tilhørende forskrifter og forskrift om livsforsikringselskapers og pensjonsforetaks kapitalforvaltning. Den nye administrasjonsinstruks er også tydeligere på ansvarsforholdet mellom departementet og styret.

Pensjonsordningen skal etter loven administreres av Statens pensjonskasse, Oslo. Fra 01.01.2011 ble tre kapitalforvaltere, som tidligere var ansatt i Statens pensjonskasse, ansatt i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet. Pensjonsordningen har dermed ved utgangen av 2011 tre ansatte, hvorav alle er menn. Den løpende oppfølgingen av kapitalforvalterne skjer fremdeles gjennom Statens pensjonskasse.

Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling på grunn av kjønn, rase, alder eller etnisk bakgrunn i POA. Den årlige medarbeidertilfredshetsundersøkelsen tilsier at det er et godt arbeidsmiljø i kapitalforvaltningsavdelingen.

Pensjonsordningen har tidligere besluttet å følge etiske retningslinjer som sikrer en sosialt ansvarlig kapitalforvaltning. Når det gjelder investeringer i enkeltaksjer, har det i 2011 vært KLPs liste over ekskluderte selskaper som har vært grunnlag for hvilke selskaper pensjonsordningen ikke skal investere i.

I tråd med den nye administrasjonsinstruks besluttet styret i desember 2011 at de etiske retningslinjene fremover også skal ta utgangspunkt i retningslinjene for Folketrygdfondet (Statens pensjonsfond – innland).

Styret bestod pr. 31.12.2011 av 5 medlemmer. Styret ledes av administrerende direktør i Statens pensjonskasse. De øvrige styremedlemmene representerer Hovedorganisasjonen Virke, Arbeidsgiverforeningen Spekter, Norges Farmaceutiske Forening og Farmasiforbundet. Styret i pensjonsordningen har gjennom året hatt 7 styremøter og behandlet 51 saker.

Pensjonsordningen driver ikke virksomhet som påvirker det ytre miljø.

Medlemmer, inn- og utbetalinger

Ved utgangen av 2011 var ansatte ved 707 apotek medlemmer i pensjonsordningen. Dette er en økning på 25 apotek fra 2010. Pensjonsordningen omfatter også medlemmer som ikke er ansatt ved apotek, men som er ansatt i andre stillinger knyttet til farmasien. Det var i alt 6 689 aktive medlemmer og 3 803 pensjonister. Det er i 2011 innbetalt i alt 321 millioner kroner i premier mot 312 millioner kroner i 2010. Videre ble det utbetalt 228 millioner kroner i pensjoner mot 195 millioner kroner i 2010. Fakturert, men ikke innbetalt premie, utgjorde i alt 87 millioner kroner ved årsskiftet.

Premiesatsen har vært uendret på 13,6 prosent av pensjonsgrunnlaget i hele 2011. Premien fordeles mellom arbeidstakere og arbeidsgivere. Arbeidstakerne har betalt en premie på 2,5 prosent av pensjonsgrunnlaget, mens arbeidsgiverne har betalt en premie på 11,1 prosent.

Pensjonene ble i 2011 regulert med utgangspunkt i lønnsveksten i apoteksektoren. I 2011 var lønnsveksten 3,70 prosent. På samme måte som i folketrygden trekkes en fast faktor på 0,75 prosent fra ved reguleringen av de fleste pensjonene. Dette ga en minimum økning i samlet pensjon på 2,92 prosent.

En dom i EFTA-domstolen krever at enkemenn etter personer med medlemskap i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet og offentlige pensjonsordninger fra før 01.10.1976, skal likestilles med enker. Det ble i 2011 foretatt etterbetalinger i 65 slike saker med i alt 17,6 millioner kroner. Saker hvor enkemennene har gått bort, og hvor eventuell etterbetaling skal gå til arvinger behandles i 2012. Avsetning for etterbetalinger både i løpende pensjonsforhold og arveoppgjør ble belastet regnskapet i 2010.

Finansiell risiko

Styret har vedtatt en investeringsstrategi som setter rammer for hvilken risiko som kan tas, og hvilke investeringer som kan foretas. Strategien innebærer at kapitalen plasseres ut fra et langsiktig perspektiv og med moderat risiko. Pr. 31.12.2011 var andelen aksjer, aksjefond og hedgefond 18 prosent av den totale forvaltningskapitalen. Investeringsstrategien og fullmaktsstrukturen gir etter styrets vurdering god kontroll med forvaltningen av ordningens midler.

Det har vært foretatt kjøp av anleggsobligasjoner i 2011, samtidig som det har vært noen forfall. Porteføljen av anleggsobligasjoner utgjør 18 prosent av den totale forvaltningskapitalen, omtrent samme andel som året før. Løpende avkastning fra denne porteføljen er om lag 6,5 prosent.

Forsikringsrisiko

Risikostyringen på investeringssiden og risikostyringen knyttet til de forsikringstekniske avsetningene ses i sammenheng. De forsikringstekniske avsetningene er forpliktelser med lang tidshorisont. Generelt bør derfor også kapitalen plasseres ut fra et langsiktig perspektiv.

Det forsikringstekniske oppgjøret for 2011 er basert på dødelighetstariffen K2005 samt uføretariffen 2*K1963. Fra 01.01.2012 styrkes uføretariffen til 2,5*K1963 som følge av det faktiske uttaket av uførepensjon i ordningen er høyere enn det dagens tariff forutsetter.

Resultat

Årets resultat viser et underskudd på 94 millioner kroner. Netto resultat knyttet til finansielle eiendeler er positivt med 130 mill kroner, inkludert endring i urealiserte gevinster og tap. Resultatet fra finansielle eiendeler kan særlig relateres til løpende avkastning på rentepapirer i omløps- og anleggsporteføljen. Også eiendomsinvesteringene har bidratt positivt i 2011.

Tidligere urealiserte kursgevinster på 126 millioner kroner, som var avsatt til kursreguleringsfondet, er tilbakeført i 2011. Dette har forbedret resultatet i 2011 tilsvarende.

Det er bokført en økning i pensjonsforpliktelsene (premiereserven) i 2011 på totalt 446 millioner kroner. Den sterke økningen har blant annet sammenheng med at det faktiske uttaket av uførepensjon har vært høyere enn det som tidligere har vært lagt til grunn i for avsetning til premiereserven.

Årets underskudd på 94 millioner kroner dekkes av annen opptjent egenkapital.

Økonomisk stilling

Pensjonsordningen har pr. 31.12.2011 en forvaltningskapital på 5 443 millioner kroner. Av forvaltningskapitalen er ca. 67 prosent plassert i obligasjoner, 18 prosent i aksjer, aksjefond og hedgefond, 8 prosent i bygninger og faste eiendommer, 3 prosent i utlån, 2 prosent i bankinnskudd mens øvrige balanseposter utgjør 2 prosent.

Pr. 31.12.2011 utgjør annen opptjent egenkapital 386 millioner kroner. Dette er en reduksjon på 94 millioner kroner fra 2010. Pensjonsordningen har beregnet kapitaldekningskrav etter lignende regler som gjelder for private pensjonskasser i henhold til den nye administrasjonsinstruksen. Pr. 31.12.2011 utgjør beregnet kapitaldekningskrav 207 millioner kroner. Kapitaldekningskravet er beregnet i henhold til kravene som gjelder for private pensjonskasser og skal dekkes innenfor annen opptjent egenkapital.

Ordningens frie egenkapital, som består av annen opptjent egenkapital utover kapitaldekningskravet, utgjør i alt 179 mill kroner ved årets utgang. Dette er nødvendig bufferkapital for å stå imot tilfeldig risiko som ikke er dekket av premien. Bufferkapitalen tilsvarer 3,3 prosent av totalkapitalen.

Pensjonsordningen beregner kapitalbehov basert på Finanstilsynets stresstester etter lignende regler som gjelder for private pensjonskasser. Stresstestene viser ordningens evne til å tåle tap uten at det truer ordningens videre drift. Pensjonsordningen har pr. 31.12.2011 ikke en bufferkapital som tilfredsstillende kapitalbehovet som følger av stresstestene.

Bufferkapitalen ble svekket gjennom 2011. Det skyldes blant annet at det har inntruffet flere og dyrere uforetillfeller enn forventet. I tillegg har uro i kapitalmarkedene medført lavere avkastning fra kapitalforvaltningen enn det som var lagt til grunn ved inngangen til året. Som følge av behovet for å styrke bufferkapitalen, besluttet styret i 2011 å øke premiesatsen med 2,5 prosentpoeng til 16,1 prosent med virkning fra 01.01.2012, hvorav arbeidstakerne skal betale en premie på 3,0 prosent av pensjonsgrunnlaget, mens arbeidsgiverne skal betale en premie på 13,1 prosent.

Styret i pensjonsordningen har besluttet at den beregnede kostnaden for uttak av avtalefestet pensjon (AFP) fra 2012 skal kreves inn fra medlemsvirksomhetene når uttaket skjer, som er tilpasset praksisen i andre pensjonskasser. Dette er beregnet å tilsvare en økning i premiesatsen på 2,5 prosentpoeng. Kostnaden ved AFP-uttak har til nå vært dekket over den ordinære premien.

De forsikringsmessige avsetningene har økt kraftig de senere årene og fremskrivninger viser en fortsatt vekst. Dette har blant annet sammenheng med økt levealder og styrking av uføretariffen fra 2012 for å sikre tilstrekkelig avsetning for uføre for fremtiden. Veksten i de forsikringsmessige avsetningene samtidig med behovet for å styrke bufferkapitalen, vil kreve en avkastning fra kapitalforvaltningen utover det som kan forventes, spesielt sett i lys av dagens lave rentenivå.

I en slik situasjon vil bufferkapitalen reduseres og underdekningen i forhold til kapitalbehovet basert på Finanstilsynets stresstest vil øke. Et visst nivå på bufferkapitalen er nødvendig for å kunne opprettholde et visst risikonivå i investeringsporteføljen og derigjennom skape tilfredsstillende avkastning på midlene. Styret vil i 2012 gjennomgå kapital situasjonen og beslutte hvilke tiltak av varig karakter som er nødvendig for å sikre en betryggende kapital situasjon for ordningen.

Urealiserte kursgevinster i porteføljen av verdipapirer skal avsettes til kursreguleringsfondet. Kursreguleringsfondet skal være en buffer mot eventuelle fremtidige kursfall. Pr. 31.12.2011 er det ingen netto urealiserte kursgevinster i porteføljen av verdipapirer, og det er derfor ingen avsetninger til kursreguleringsfond.

Oppsummering

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. Pensjonsordningen har pr. 31.12.2011 foretatt forsikringsmessige avsetninger i samsvar med lov av 26. juni 1953 nr 11 om Pensjonsordning for apotekvirksomhet.

Årsregnskapet for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet gir etter styrets oppfatning tilfredsstillende informasjon for å bedømme resultatet av pensjonsordningens virksomhet i 2011 og den økonomiske stillingen ved utgangen av året.

Styret er av den oppfatning at ordningens økonomi pr. 31.12.2011 er utfordrende, basert på de forutsetningene som er lagt til grunn for regnskapet for 2011. Lave rentenivåer, sammen med veksten i pensjonsforpliktelsene, gjør at det vil være utfordrende å sikre en tilfredsstillende økonomi i pensjonsordningen i 2012 og videre fremover.

Gitt den økonomiske stillingen ved årsskiftet, mener styret at den vedtatte investeringsstrategien og de tiltak som styret vurderer i 2012, gir et tilfredsstillende grunnlag for å sikre økonomien i pensjonsordningen. Forutsetningen om fortsatt drift er således til stede.

Oslo, 4. mai 2012

Finn Melbø (leder)

Stein Gjerding

Edvin Alten Aarnes

Kim Nordlie

Kjell Hundven

Regnskap

Resultatregnskap 2011

	Note	2011	2010
Teknisk regnskap			
Premieinntekter			
Premieinntekter	17	326 729 881	313 911 768
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		187 364 103	180 955 691
Netto driftsinntekt fra eiendom		23 504 684	15 409 916
Verdiendringer på investeringer		-143 041 969	132 866 588
Realisert gevinst og tap på investeringer		54 900 112	-6 170 363
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	21	122 726 930	323 061 831
Forsikringsytelser			
Utbetalte pensjoner	18	227 840 071	195 093 004
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse			
Endring i premiereserve	12	446 087 747	355 270 281
Endring i særskilte forpliktelse	13	-35 600 000	60 000 000
Endring i kursreguleringsfond		-125 505 345	118 184 117
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	22	284 982 403	533 454 398
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader	19	15 123 782	12 344 283
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	20	22 139 522	23 219 984
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		37 263 303	35 564 267
Resultat av teknisk regnskap		-100 628 966	-127 138 071
Ikke-teknisk regnskap			
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		11 190 295	14 741 901
Netto driftsinntekt fra eiendom		1 403 814	1 255 398
Verdiendringer på investeringer		-8 543 162	10 824 230
Realisert gevinst og tap på investeringer		3 278 902	-502 680
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	21	7 329 849	26 318 849
Andre inntekter			
Renteinntekter bankinnskudd drift		415 238	403 301
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
Forvaltningskostnader	19	903 266	1 005 651
Resultat av ikke-teknisk regnskap		6 841 821	25 716 499
Totalresultat		-93 787 145	-101 421 571
Overføringer og disponeringer			
Avsatt til/overført fra(-) annen opptjent egenkapital	14, 15, 22	-93 787 145	-101 421 571
Sum disponeringer		-93 787 145	-101 421 571

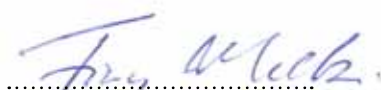
Balanse pr. 31.12.2011: Eiendeler

	Note	31.12.11	31.12.10
Eiendeler i selskapsporteføljen			
Investeringer			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Obligasjoner som holdes til forfall	2	55 309 500	66 551 603
Bolig- og forretningslån	3	8 400 194	10 102 553
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		63 709 693	76 654 156
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	4,7	81 807 947	113 134 688
Obligasjoner	5,7	150 267 156	177 128 411
Finansielle derivater	6,7	0	1 628 100
Bankinnskudd	8	5 503 167	15 358 914
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		237 578 271	307 250 113
Sum investeringer i selskapsporteføljen		301 287 964	383 904 269
Fordringer			
Kundefordringer	9	87 344 923	82 249 724
Andre eiendeler			
Bankinnskudd drift	8	3 845 043	15 133 955
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Opptjent ikke fakturert premie		1 800 000	1 393 682
Opptjent utbytte		3 600 147	3 359 656
Forskuddsbetalte kostnader		489 168	72 720
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		5 889 315	4 826 058
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		398 367 245	486 114 006
Eiendeler i kundeporteføljene			
Investeringer i kollektivporteføljen			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Obligasjoner som holdes til forfall	2	926 071 639	816 915 765
Bolig- og forretningslån	3	140 648 189	124 008 050
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		1 066 719 829	940 923 815
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	4,7	1 369 746 976	1 388 719 527
Obligasjoner	5,7	2 515 990 051	2 174 237 508
Finansielle derivater	6,7	0	19 984 796
Bankinnskudd	8	92 141 989	188 529 483
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		3 977 879 017	3 771 471 314
Sum investeringer i kollektivporteføljen		5 044 598 845	4 712 395 129
Sum eiendeler i kundeporteføljene		5 044 598 845	4 712 395 129
Sum eiendeler		5 442 966 090	5 198 509 135

Balanse pr. 31.12.2011: Egenkapital og forpliktelser

	Note	31.12.11	31.12.10
Opptjent egenkapital			
Risikoutjevningfond	10	6 138 569	6 138 569
Annen opptjent egenkapital	11, 16	386 486 558	480 273 703
Sum opptjent egenkapital	15	392 625 127	486 412 272
Forsikringsforpliktelser			
Premiereserve	12	4 966 838 962	4 520 751 215
Avsetning for særskilte forpliktelser	13	24 400 000	60 000 000
Kursreguleringsfond		0	125 505 345
Sum forsikringsforpliktelser		4 991 238 962	4 706 256 560
Gjeld i selskapsporteføljen			
Finansielle gjeldsposter som måles til virkelig verdi			
Finansielle derivater	6	3 000 273	0
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Påløpt kostnad		5 866 823	5 840 303
Gjeld i kundeporteføljene			
Finansielle gjeldsposter som måles til virkelig verdi			
Finansielle derivater	6	50 234 905	0
Sum egenkapital og forpliktelser		5 442 966 090	5 198 509 135

Oslo, 4. mai 2012

Finn Melbø (leder)

Stein Gjerding

Edvin Alten Aarnes

Kim Nordlie

Kjell Hundven

Kontantstrømoppstilling 01.01. – 31.12.2011

	2011	2010
Kontantstrøm fra drift		
Innbetaling fra medlemmene	321 275 769	311 990 210
Bankrenter	3 013 274	1 658 581
Renteinntekter utlån	4 242 792	3 592 509
Renter obligasjoner/sertifikater	170 900 746	174 162 538
Aksjeutbytte	20 702 788	16 583 363
Andre inntekter	2 278 321	1 764 990
Sum	522 413 690	509 752 192
Betalte finansutgifter	-1 516 606	-1 642 471
Betalte pensjoner	-227 840 071	-195 093 004
Administrasjonsutgifter	-36 742 277	-34 953 140
Endring i leverandørgjeld	578 583	-541 141
Endringer i annen gjeld	-552 065	-113 893 627
Sum	-266 072 436	-346 123 383
Sum kontantstrøm fra drift	256 341 254	163 628 809
Kontantstrøm fra investeringer		
Netto realisert kursgevinst aksjer/derivater/hedgefond	57 189 876	108 304 122
Netto realisert kursgevinst obligasjoner/sertifikater	933 852	12 972 320
Netto realisert avkastning bygninger og faste eiendommer	24 964 377	30 760 700
Netto endring i utlån	-14 955 530	-11 485 758
Netto tap lån	-592	-274
Netto endring i bygninger og faste eiendommer	-40 645 879	-192 541 353
Netto endring i verdipapir	-405 690 624	-42 940 202
Netto endring i andre fordringer	4 331 114	13 138 003
Sum kontantstrøm fra investeringer	-373 873 406	-81 792 442
Kontantstrøm fra finansiering		
Innbetalt ansvarlig kapital	0	0
Sum kontantstrøm fra finansiering	0	0
Netto kontantstrøm i perioden	-117 532 152	81 836 366
Likviditetsbeholdning 1.1.	219 022 352	137 185 986
Likviditetsbeholdning 31.12.	101 490 200	219 022 352
Netto endring likvidbeholdning	-117 532 152	81 836 366

(Tall i hele kroner)

Noter

Noter til årsregnskapet 2011

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er så langt det passer satt opp i overensstemmelse med Forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak av 20.12.2011, og regnskapslov gjeldende fra 01.01.1999.

Pensjonspremier

Pensjonspremier inntektsføres etter hvert som de opptjenes. Innbetaling av pensjonspremier skjer etterskuddsvis hvert kvartal.

Renter

Renter inntektsføres etter hvert som de opptjenes.

Bygninger og andre faste eiendommer

Investerings eiendommer er vurdert til markedsverdi pr. 31.12.2011. Markedsverdien er basert på uavhengige verdifulderinger av eiendommene.

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Obligasjoner som holdes til forfall er vurdert til kostpris korrigert for resultatført over-/ underkurs. Over-/underkurs på kjøpstidspunktet resultatføres over obligasjonens gjenværende løpetid. Bolig- og forretningslån er bokført til pålydende verdi pr. 31.12.2011.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler er vurdert til virkelig verdi pr. 31.12.2011. Verdiendringen føres over resultatet. Virkelig verdi er lik markedsverdi pr. 31.12.2011, som er basert på siste omsatte kurs i 2011.

Obligasjoner

Obligasjoner er vurdert til virkelig verdi pr. 31.12.2011. Verdiendringen føres over resultatet. Virkelig verdi er lik markedsverdi pr. 31.12.2011, som er lik ligningskurs for 2011.

Finansielle derivater

Valutaterminer er bokført til virkelig verdi pr. 31.12.2011. Virkelig verdi er lik markedsverdi pr. 31.12.2011. Verdien av fremtidige renteaftaler (FRA) er bokført lik påløpt urealisert gevinst/tap basert på markedsverdi pr. 31.12.2011.

Verdipapirer som måles til virkelig verdi, er vurdert som én portefølje. Urealisert gevinst eller tap i porteføljen fremkommer som forskjellen mellom sum anskaffelseskostnad og sum markedsverdi. Netto urealisert gevinst i porteføljen avsettes til kursreguleringsfondet. Netto urealisert tap i porteføljen utgiftsføres.

Utenlandsk valuta

Bankinnskudd, samt fordringer og gjeld i utenlandsk valuta, er omregnet til valutakurs pr. 31.12.2011.

Forsikringsforpliktelser

Beregningene er basert på forutsetningen om at pensjonsordningen fortsetter å være operativ så lenge det er knyttet forpliktelser til de som er medlemmer pr. 31.12.2011. Det er derfor tatt hensyn til alle potensielle pensjonsytelser i lov om Pensjonsordning for apotekvirksomhet som er under utbetaling eller som kan bli aktuelle på et senere tidspunkt. I tillegg omfattes ordningen av avtalefestet pensjon (AFP) med mulighet til uttak av pensjon fra 62 år etter gitte kriterier.

Det beregnes en kontantverdi av opptjent pensjon basert på medlemsstatus pr. balansedato (31.12.2011) for alle medlemmer i ordningen. Beregningene er foretatt etter standard aktuarielle metoder med hensyn på neddiskontering og beregning av risiko. Det legges til grunn at pensjonsytelsene tjenes opp lineært fra ansettelse til pensjonering, justert for eventuell tilleggstid dersom medlemmet har tidligere opptjent rettighet. De aktuarielle forutsetningene for dødelighet og etterlatt sannsynligheter er basert på grunnlaget K2005, mens uføresannsynlighetene er basert på grunnlaget K1963 forsterket med 100 prosent.

Opptjent egenkapital

Opptjent egenkapital består av Risikoutjevningfondet og Annen opptjent egenkapital.

Risikoutjevningfondet er en buffer mot uforutsette endringer i risikoforløpet for forsikringsforpliktelsene.

Annen opptjent egenkapital utgjør pensjonsordningens overdekning i forhold til pensjonsordningens forpliktelser. Denne egenkapitalen skal minimum tilsvare beregnet kapitaldekningskrav. Kapitaldekningskravet er omtalt i note 16. Annen opptjent egenkapital utover kapitaldekningskravet er definert som fri egenkapital. Det er ingen retningslinjer som begrenser anvendelsen av den frie egenkapitalen i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet.

NOTE 2 OBLIGASJONER SOM HOLDES TIL FORFALL

Utsteder	Pålydende verdi	Kostpris	Bokført verdi	Markedsverdi	Forskjell mellom bokført verdi og pålydende
Statsgaranterte	100 000	90 490	91 255	85 550	8 745
Bank/finans	689 000	667 524	682 132	715 417	6 868
Kommune/fylke	50 000	50 125	50 025	52 335	-25
Industri	132 000	132 000	132 000	142 575	0
Sum obligasjoner som holdes til forfall:	971 000	940 139	955 412	995 877	15 588
Opptjente renter			25 970		
Total bokført verdi	971 000	940 139	981 382	995 877	15 588
Herav andel kollektivporteføljen			926 072		
Herav andel selskapsporteføljen			55 310		
Bokført verdi 01.01.2011:	883 467				
Tilgang 2011:	140 490				
Avgang 2011:	-49 385				
Årets periodiserte over-/underkurs:	4 447				
Endring opptjente renter 2011:	2 362				
Bokført verdi 31.12.2011:	981 382				

Tall i hele 1.000

Alle obligasjoner som holdes til forfall er notert på regulerte markedsplasser. Alle obligasjoner er utstedt i NOK. Effektiv rente på obligasjoner som holdes til forfall er 6,5 prosent. Effektiv rente er beregnet på grunnlag av effektiv rente

på det enkelte papir. Effektiv rente vektet i forhold til det enkelte papirs kostpris og summeres. Forskjellen mellom bokført verdi og pålydende resultatføres over obligasjonenes gjenværende løpetid.

NOTE 3 BOLIG- OG FORRETNINGSLÅN

Pensjonsordningen yter lån til sine medlemmer. Bolig- og forretningslån er bokført til pålydende verdi pr. 31.12.2011. Det foretas ingen generell tapsavsetning på utlån da tapene for utlånsvirksomheten erfaringsmessig er meget små. Det er ett misligholdt lån i utlånsporteføljen pr. 31.12.2011. Ubetalte terminer på dette lånet utgjør 10 667 kroner pr. 31.12.2011, mens restsaldo på lånet utgjør 358 808 kroner. Det er liten

risiko for tap på det misligholdte lånet siden pensjonsordningen har 1. prioritet pant i boligen.

Låntagere med boliglån er delvis dekket av en gjeldsforsikring hvor pensjonsordningen er selvassurandør. Det er ikke foretatt avsetninger for mulige erstatningstilfeller pr. 31.12.2011, siden antall erstatningstilfeller og beløpene knyttet til disse har vært lave de senere årene.

Spesifisering av låneporteføljen:

	Lån til bolig	Statsgaranterte gjeldsbrevlån	Lån til apoteklokaler	Totalt
Antall	293	11	4	308
Beløp	140 878 353	5 668 030	2 502 000	149 048 383
Herav andel kollektivporteføljen:		140 648 189		
Herav andel selskapsporteføljen:		8 400 194		

Rentesatsene pr. 31.12.2011 var for boliglån 3,00 prosent og for statsgaranterte gjeldsbrevlån og lån til apoteklokaler 3,50 prosent.

Tap mv på utlån	2011	2010	2009	2008	2007
Avskrevet hovedstol	0	0	0	0	0
Avskrevet hovedstol, gjeldsforsikring	0	0	705 340	0	0
Avskrevet renter	592	274	0	0	50
Avskrevet renter, gjeldsforsikring	0	0	3 153	0	0
Innbetalt tidligere avskrevet	0	0	0	0	0
Sum	592	274	708 493	0	50

NOTE 4 AKSJER/ANDELER**Aksjer notert på Oslo Børs**

Selskap	Kostpris	Bokført verdi
AKER	1 238 472	1 240 000
AKER SOLUTIONS	2 524 380	4 462 840
ALGETA ASA	875 683	1 805 400
ARCHER	2 330 208	1 267 295
ATEA ASA	3 155 855	3 720 000
AUSTEVOLL SEAFOOD	829 656	630 000
CERMAQ ASA	1 443 057	1 670 760
CLAVIS PHARMA ASA	953 879	958 000
DATA RESPONS	1 846 322	852 925
DET NORSKE OLJESELSKAP ASA	155 514	354 904
DNB ASA	20 295 810	23 466 840
EKORNES ASA	767 834	1 097 600
FRED OLSEN ENERGY	1 912 655	2 010 000
GJENSIDIGE FORSIKRING ASA	5 331 962	6 098 400
KONGSBERG AUTOMOTIVE HOLDING	4 137 490	897 550
KONGSBERG GRUPPEN ASA	2 014 376	2 909 280
KVÆRNER ASA	1 122 550	1 373 726
MARVINE HARVEST ASA	4 708 378	2 456 959
NORDIC VLSI	513 024	1 144 000
NORSK HYDRO ASA	9 722 792	10 586 416
NORWEGIAN AIR SHUTTLE	1 685 854	1 038 700
OLAV THON EIENDOMSSELSKAP	433 727	1 560 240
OPERA SOFTWARE ASA	2 336 445	2 910 000
ORKLA ASA	14 722 803	15 320 755
PETROLEUM GEO SERVICES	4 065 319	4 900 831
PRONOVA BIOPHARMA ASA	1 920 347	795 760
SCHIBSTED	3 416 326	5 234 580
STATOIL ASA	58 349 301	70 226 404
STATOIL FUEL & REATIL AS-W/I	4 115 022	3 790 150
STOLT NILSEN ASA	2 072 637	1 920 000
STOREBRAND ASA	4 412 321	4 150 451
TELENOR ASA	18 045 389	32 441 670
TGS NOPEC GEOPHYSICAL CO	3 003 107	5 313 250
TOMRA SYSTEMS	2 798 547	2 606 500
WILH. WILHELMSSEN ASA	1 597 281	1 887 600
YARA INTERNATIONAL	11 639 032	18 711 840
Sum norske aksjer	200 493 356	241 811 624

Selskap	Kostpris	Bokført verdi
BW OFFSHORE LIMITED	2 594 178	1 653 750
DEEP SEA SUPPLY PLC	710 355	433 079
NORTHERN OFFSHORE	981 960	892 500
PROSAFE ASA	3 524 787	2 977 104
ROYAL CARIBBEAN CRUISES	3 799 925	5 240 430
SEADRILL LIMITED	9 399 950	22 982 200
SONGA OFFSHORE	2 363 827	1 464 000
SUBSEA 7 S.A	8 303 566	13 353 300
VIZRT LTD	1 852 434	1 225 550
Sum utenlandske aksjer	33 530 981	50 221 913
Sum aksjer notert på Oslo Børs	234 024 338	292 033 537
Aksjefond		
Fond	Kostpris	Bokført verdi
Black Rock World Index Subfund	204 410 126	215 983 643
State Street World Index Plus Fund CTF	348 190 016	275 648 009
Sum utenlandske aksjefond	552 600 142	491 631 652
Hedgefond		
Fond	Kostpris	Bokført verdi
Auda Fifth Avenue Sub-Trust class A EUR	0	77 096
Certificates Credit Suisse Guernsey branch	2 793 970	3 269 104
Gottex Market Neutral Fund (USD Class B)	133 529 012	134 025 863
Partners Grp Alt. Beta Strat. (GreenVega)	60 278 647	55 501 318
Sector Congnimetrica Fund	20 402 707	28 080 574
Sum utenlandske hedgefond	217 004 336	220 953 956
Eiendomsfond		
Fond	Kostpris	Bokført verdi
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	2 616 006	2 617 613
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	247 977 656	257 646 488
Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS	182 180 000	186 671 678
Sum eiendomsfond	432 773 662	446 935 779
Sum aksjer og andeler	1 436 402 478	1 451 554 924
Herav andel kollektivportefølje	1 355 448 505	1 369 746 976
Herav andel selskapsportefølje	80 953 973	81 807 947

Porteføljen av norske enkeltaksjer består av aksjer som er notert på Oslo Børs, eller som forventes å bli notert i løpet av seks måneder.

Referanseindeksen for porteføljen av enkeltaksjer er Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX). Det er gitt rammer for hvor mye porteføljevekten for et selskap og en bransje kan avvike i forhold til referansevekten. Det er også gitt rammer for maksimal relativ risiko på aksjeforvaltningen. Forvaltningen av porteføljen av enkeltaksjer har som mål å oppnå bedre avkastning enn Oslo Børs Hovedindeks. Risikoprofilen i porteføljen av enkeltaksjer ved årets slutt og gjennom året samsvarer i stor grad med risikoprofilen til Oslo Børs Hovedindeks.

Black Rock World Index Subfund og State Street World Index Plus Fund speiler referanseindeksen MSCI World Index, og har derfor tilnærmet samme risikoprofil som denne.

Investeringene i hedgefond er diversifisert ved å sette sammen en portefølje som i hovedsak består av fond-i-fond løsninger, samt ved at de tre eksterne forvalterne har ulike investeringsstrategi. Referanseindeksen for hedgefondinvesteringene for 2011 har vært Global Hedge Fund Index. Risikoprofilen på samlet hedgefondinvestering er forventet å ligge nærmere risikoprofilen for obligasjonsinvesteringer enn for aksjeinvesteringer.

Eiendomsinvesteringer består av andeler hos Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS og Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS. Investeringene er bokført til markedsverdi pr. 31.12.2011. Markedsverdien av andelene er beregnet basert på uavhengige verdipurderinger av eiendommene.

Bokført verdi av eiendomsinvesteringene pr. 31.12.2011:

	2011	2010	2009	2008	2007
Inngående balanse	400 407	207 866	196 447	246 358	231 754
Tilgang i året til anskaffelseskost	49 523	178 446	13 144	0	0
Avgang i året til anskaffelseskost	- 8 878	0	- 963	0	0
Verdireguleringer i regnskapsåret	5 883	14 095	- 762	- 49 911	14 604
Utgående balanse	446 935	400 407	207 866	196 447	246 358
Herav andel kollektivporteføljen	421 747	370 244	181 549	181 301	
Herav andel selskapsporteføljen	25 188	30 163	26 317	15 146	

Tall i hele 1.000

Selskapsstrukturen i Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS består av to selskaper – Pareto Eiendomsfelleskap IS og Pareto Eiendomsfelleskap AS, hvor AS'et er hovedmann i IS'et. Investeringen i Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS anses som en direkte investering i eiendom. Det er kun investert i eiendommer i Norge. Av de totale investeringene som Pareto Eiendomsfelleskap har foretatt er 63 prosent fast

eiendom i Stor-Oslo, mens 27 prosent er fast eiendom i Vestfold. 77 prosent av de totale investeringene er i bygg relatert til lager/logistikk. Gjennomsnittlig vektet restløpetid på leiekontraktene for eiendommene i porteføljen er 9,6 år. Ved utgangen av 2011 utgjør bruttoløse for eiendommene i porteføljen 40,5 millioner kroner.

Eiermodellen i Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS var tidligere organisert som et sameie. Som følge av endringer i kapitalforvaltningsforskriften når det gjelder investering i eiendom ble sameiet den 10. november 2011 omdannet til en IS/AS struktur tilsvarende det som beskrives for Pareto. Det er kun investert i eiendommer i Norge. Av de totale investeringer som Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS har

foretatt er 48 prosent fast eiendom i Oslo. 70 prosent av de totale investeringene er kontorbygg. Gjennomsnittlig vektet restløpetid på leiekontraktene for eiendommene i porteføljen er gjennom 2011 redusert fra 5,5 år til 5,3 år. Ved utgangen av 2011 utgjør bruttoleie for eiendommene i porteføljen 420 millioner kroner.

Ingen del av eiendomsarealet er til egen benyttelse for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet.

NOTE 5 OBLIGASJONER

Utsteder	Kostpris	Markedsverdi	Urealiserte gevinster
Bank og finans	1 360 519 471	1 368 334 200	7 814 729
Kommune/fylke	433 659 285	448 292 400	14 633 115
Statsgaranterte	469 941 900	476 390 520	6 448 620
Industri	299 035 766	298 909 322	-126 443
Energi	40 106 500	40 232 000	125 500
Sum rentepapirer omløpsmidler	2 603 262 922	2 632 158 443	28 895 521
Opptjente renter		34 098 764	
Totalt	2 603 262 922	2 666 257 207	
Herav andel kollektivporteføljen		2 515 990 051	
Herav andel selskapsporteføljen		150 267 156	

Porteføljen av rentepapirer klassifisert som omløpsmidler består av rentepapirer som er notert på Oslo Børs og Oslo ABM, samt ikke listede rentepapirer. Alle rentepapirer klassifisert som omløpsmidler er utstedt i NOK, bortsett fra

to rentepapirer, som er utstedt i USD. Effektiv rente er på om lag 3,5 prosent. Gjennomsnittlig effektiv rente er beregnet ut fra papirenes effektive rente vektet i forhold til markedsverdi.

NOTE 6 FINANSIELLE DERIVATER

Hensikten med bruk av derivater i forvaltningen er å effektivisere forvaltningen av fondsmidlene, herunder muligheten for å sikre investeringene. Pensjonsordningen kan i utgangspunktet kun investere i børnoterte (standardiserte) derivater. Underliggende

papirer må være verdipapirer som ordningen kan investere i henhold til gjeldende retningslinjer. Ikke-standardiserte derivater (Over The Counter-derivater) kan kun benyttes til sikringsformål. Dette gjelder imidlertid ikke norske FRA.

Pr. 31.12.2011 var det investert i følgende derivater:

	Nominelt beløp i NOK	Virkelig verdi i NOK
Valutaterminer:		
EUR	-141 199 400	-139 640 015
USD	-492 189 030	-518 672 163
GBP	-46 447 740	-47 387 272
JPY	-53 898 940	-55 228 936
NOK	733 735 110	733 735 110
Sum valutaterminer	0	-27 193 277
Rentederivater:		
NOK FRA	7 000 000 000	-27 048 400
Sum rentederivater	7 000 000 000	-27 048 400
Aksjederivater:		
EURO STOXX Future	35 738 457	1 006 499
Sum aksjederivater	35 738 457	1 006 499
Sum balanseførte derivater:	7 035 738 457	-53 235 178
Herav andel kollektivporteføljen		-50 234 905
Herav andel selskapsporteføljen		-3 000 273

Det har gjennom 2011 vært foretatt sikring av de utenlandske aksjeinvesteringene for perioder på tre og seks måneder ved bruk av opsjoner. De siste av disse sikringsopsjonene forfalt i desember 2011. Sikringsforretningene har belastet regnskapet for 2011 med netto om lag 13 millioner kroner. Det er etter årsskiftet etablert nye sikringsforretninger for 2012.

I tillegg til den type instrumenter som er beskrevet over, har det i 2011 vært handlet obligasjons- og rentefutures.

NOTE 7 FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI

I henhold til årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak skal finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi klassifiseres i forhold til hvordan virkelig verdi måles. Klassifiseringen sier noe om relativ usikkerhet knyttet til målingen for de ulike nivåene.

Forskriften definerer tre beregningsnivåer for hvordan virkelig verdi måles:

1. Virkelig verdi måles ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. Ingen justering foretas i disse prisene.
2. Virkelig verdi måles med bruk av annen observerbar input enn de noterte prisene som brukes i nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet fra priser).
3. Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke observerbar input).

Virkelig verdi hierarki for finansielle instrumenter målt til virkelig verdi:

	31.12.11	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Aksjer og andeler	1 451 554 924	292 033 537	712 585 607	446 935 779
Obligasjoner	2 666 257 207		2 666 257 207	0
Finansielle derivater	-53 235 178		-53 235 178	0
Totalt	4 064 576 952	292 033 537	3 325 607 636	446 935 779

NOTE 8 BANKINNSKUDD

Av bankinnskudd knyttet til drift på 3 845 043 kroner pr. 31.12.2011 utgjør 218 236 kroner bundne skattetrekkmidler.

Som sikkerhet for ulike derivatposisjoner må pensjonsordningen stille sikkerhet i form av bundne innskudd på marginkontoer i bank. Det er ingen slike bundne innskudd pr. 31.12.2011.

NOTE 9 KUNDEFORDRINGER – TAP PÅ KUNDEFORDRINGER**Kundefordringer er bokført med 87 344 923 kroner og består av:**

	31.12.2011	31.12.2010
Kundefordringer knyttet til premieinntekter:	86 645 744	81 597 950
Kundefordringer lån:	699 179	651 774
Avsetning for mulige tap:	0	0
Sum kundefordringer:	87 344 923	82 249 724

Kundefordringer er bokført til pålydende verdi pr. 31.12.2011.

Bokført tap på fordringer spesifiseres som følger:

	2011	2010
Realisert tap på fordringer:	0	85 227
Endring avsetning for mulig tap:	0	-96 051
Bokført tap på fordringer:	0	-10 824

NOTE 10 RISIKOUTJEVNINGSFOND

Risikoutjevningssfond skal være en buffer mot uforutsette endringer i resultatet av forsikringsvirksomheten over tid. Avsetningen er i dag pliktig for private pensjonskasser underlagt

ny forsikringsvirksomhetslov fra 1.1.2008. Inntil 50 prosent av positivt risikoresultat kan tilføres risikoutjevningssfondet. Det er ikke tilført midler til risikoutjevningssfondet i 2011.

NOTE 11 ANNEN OPPTJENT EGENKAPITAL

Annen opptjent egenkapital er pr. 31.12.2011 på 386 millioner kroner og utgjør ordningens overdekning.

Pensjonsordningen har beregnet kapitaldekningskrav etter lignende regler som gjelder for private pensjonskasser i henhold til den nye administrasjonsinstruksen fra Arbeidsdepartementet gjeldende fra 2011. Beregnet krav til garantifond pr. 31.12.2011 er 206 754 037 kroner, se beregning i note 16 nedenfor.

Kapitaldekningskravet skal dekkes innenfor annen opptjent egenkapital. Annen opptjent egenkapital, eksklusiv kapitaldekningskravet utgjør 179 732 521 kroner. Dette utgjør ordningens bufferkapital.

NOTE 12 PREMIERESERVE

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er kun pliktig til å gjennomføre forsikringsteknisk beregning av fremtidige forpliktelser hvert femte år. Styret har likevel valgt å foreta årlige forsikringstekniske beregninger. Resultatet av beregningene benyttes også til regnskapsformål.

Premiereserven svarer til de beregnede pensjonsforpliktelsene til anvendelse som forsikringsmessige avsetninger. Premiereserven skal dekke fremtidige pensjoner opptjent på balansedato for ordningens medlemmer. Beregning av avsetningen følger regelverket for private pensjonskasser så langt det passer. Det beregnes kontantverdien av lineært opptjente pensjonsrettigheter som er registrerte på balansedato for oppsatte, eventuelle og løpende ytelser etter ordinære forsikringstekniske prinsipper. Det benyttes beregningsgrunnlaget K2005 med grunnlagsrente på 3 prosent. Uføreforutsetningen er basert på beregningsgrunnlaget K1963 styrket med 100 prosent.

I avsetningen for premiereserven er det inkludert avsetninger for å dekke framtidige kostnader for administrasjon av utbetalinger av dagens påløpte pensjonsrettigheter. Pensjonsordningen for apotekvirksomhet har valgt å foreta avsetning for de framtidige kostnadene tilsvarende 4 prosent av de beregnede pensjonsforpliktelsene. Det er avsatt for løpende pensjonister, aktive og oppsatte medlemmer (dvs.

arbeidstakere som har sluttet i medlemsberettiget stilling og som har opptjent rettighet).

NOTE 13 AVSETNING FOR SÆRLIGE FORPLIKTELSER

EFTA-domstolen har konkludert med at forskjellsbehandlingen av enkemenn i forhold til enker etter personer med medlemskap i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet og offentlige pensjonsordninger fra før 1.oktober 1976, var i strid med Likestillingsdirektivet og artikkel 69 i EØS-avtalen. Som en konsekvens av at enkemennene skal likebehandles er pensjonsordningen pålagt å reberegne ytelsene for de som omfattes av de nye bestemmelsene.

Reberegningene medfører økte ytelser. I regnskapet for 2010 ble det satt av totalt 60 millioner kroner, herav 22 millioner kroner til etterbetalinger til enkemennene og 38 millioner kroner som en meravsetning knyttet til oppreservering for fremtidige utbetalinger. De faktiske utbetalingene til enkemennene i 2011 ble på 17,6 millioner kroner, og oppreserveringen ble på 18 millioner kroner. Det gjenstår å behandle et antall saker i 2012. Det er dermed grunnlag for å beholde 24,4 millioner kroner av avsetningene som ble gjort i 2010 til etterbetalinger og oppreservering for fremtidige utbetalinger.

NOTE 14 DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Årets underskudd på 93 787 145 kroner dekkes fra annen opptjent egenkapital.

Annen opptjent egenkapital utgjør pr 31.12.2011 totalt 386 millioner kroner og utgjør ordningens overdekning.

NOTE 15 SPESIFIKASJON AV ENDRINGER**I OPPTJENT EGENKAPITAL**

Pr. 31.12.2011 utgjør opptjent egenkapital 392 625 127 kroner. Endringen i opptjent egenkapital i 2011 kan vises som følger:

Opptjent egenkapital pr. 31.12.2010	486 412 272
- Årets underskudd dekket av annen opptjent egenkapital	- 93 787 145
= Opptjent egenkapital pr. 31.12.2011	392 625 127

NOTE 16 BEREGNING AV KAPITALDEKNINGSKRAV

Beregningsgrunnlaget for ansvarlig kapital pr. 31.12.2011 er som følger:

	Balanse	Risikovekt	Risikovektet balanse	Risikoveiet beregningsgrunnlag, 8%		
Sertifikater & Obligasjoner						
Stat og sentralbank	575 440 211	0	0	0		
Plasseringer i statsforetak	0	0,1	0	0		
Offentlig sektor utenom stat og sentralbank	508 285 329	0,2	101 657 066	8 132 565		
Innenlandske finansinstitusjoner og utenlandske kredittinstitusjoner	2 080 424 915	0,2	416 084 983	33 286 799		
Bokført verdi av ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	1	0	0		
Plasseringer i industri eller øvrig næringsvirksomhet	483 487 890	1	483 487 890	38 679 031		
Sum	3 647 638 345		1 001 229 939	80 098 395		
Innskudd i bank	101 490 200	0,2	20 298 040	1 623 843		
Aksje/Fondsinvesteringer	1 004 619 145	1	1 004 619 145	80 369 532		
Valutakontrakter	0	0	0	0		
Derivater	0	0	0	0		
Bolig- og forretningslån						
Utlån til annet enn bolig garantert av stater/sentralbanker	5 668 030	0	0	0		
Utlån til bolig innenfor 80 prosent av forsvarlig verdigr.lag.	141 004 496	0,35	49 351 574	3 948 126		
Andre utlån til annet enn bolig	2 502 000	1	2 502 000	200 160		
Sum	149 174 526		51 853 574	4 148 286		
Eiendomsinvesteringer	446 935 779	1	446 935 779	35 754 862		
Tidsavgrensede eiendelsposter						
Kundefordringer	86 707 720	0,5	43 353 860	3 468 309		
Andre fordringer	0	0,5	0	0		
Påløpt utbytte	3 600 147	0,5	1 800 073	144 006		
Opptjente renteinntekter	511 060	0,5	255 530	20 442		
Opptjente premier	1 800 000	0,5	900 000	72 000		
Forskuddsbetalte kostnader	489 168	0,5	244 584	19 567		
Sum	93 108 095		46 554 047	3 724 324		
Totalt balanseført beregningsgrunnlag	5 442 966 090		2 571 490 524	205 719 242		
Derivater og poster utenfor balansen						
Valutarelaterte kontrakter med gjenstående løpetid < 1 år	733 735 110	0,02	14 674 702	0,2	2 934 940	234 795
Renterelaterte kontrakter med gjenstående løpetid < 1 år	4 000 000 000	0,005	20 000 000	0,2	4 000 000	320 000
Renterelaterte kontrakter med gjenstående løpetid 1 år til 5 år	3 000 000 000	0,01	30 000 000	0,2	6 000 000	480 000
Totalt beregningsgrunnlag inkl. derivater og poster utenfor balansen	13 176 701 200		2 584 425 464	206 754 037		

8 % av risikovektet balanse utgjør kr 206 754 037

Tilsvarende var beregningsgrunnlaget for ansvarlig kapital pr. 31.12.2010 som følger:

	Balanse	Risikovekt	Risikovektet balanse	Risikoveiet beregnings- grunnlag, 8%
Sertifikater & Obligasjoner				
Stat og sentralbank	409 076 867	0	0	0
Plasseringer i statsforetak	14 946 344	0,1	1 494 634	119 571
Offentlig sektor utenom stat og sentralbank	650 775 935	0,2	130 155 187	10 412 415
Innenlandske finansinstitusjoner og utenlandske kredittinstitusjoner	1 711 835 551	0,2	342 367 110	27 389 369
Bokført verdi av ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	1	0	0
Plasseringer i industri eller øvrig næringsvirksomhet	448 198 590	1	448 198 590	35 855 887
Sum	3 234 833 287		922 215 522	73 777 242
Innskudd i bank	219 022 352	0,2	43 804 470	3 504 358
Aksje/Fondsinvesteringer	1 101 447 253	1	1 101 447 253	88 115 780
Valutakontrakter	27 886 595	0	0	0
Derivater	-6 273 700	0	0	0
Bolig- og forretningslån				
Utlån til annet enn bolig garantert av stater/sentralbanker	6 410 828	0	0	0
Utlån til bolig innenfor 80 prosent av forsvarlig verdigr.lag.	124 313 468	0,35	43 509 714	3 480 777
Andre utlån til annet enn bolig	2 904 900	1	2 904 900	232 392
Sum	133 629 196		46 414 614	3 713 169
Eiendomsinvesteringer	400 406 963	1	400 406 963	32 032 557
Tidsavgrensede eiendelsposter				
Kundefordringer	82 249 724	0,5	41 124 862	3 289 989
Andre fordringer	0	0,5	0	0
Påløpt utbytte	3 359 656	0,5	1 679 828	134 386
Opptjente renteinntekter	481 407	0,5	240 704	19 256
Opptjente premier	1 393 682	0,5	696 841	55 747
Forskuddsbetalte kostnader	72 720	0,5	36 360	2 909
Sum	87 557 189		43 778 595	3 502 288
Totalt balanseført beregningsgrunnlag	5 198 509 135		2 558 067 416	204 645 393
Derivater og poster utenfor balansen				
Valutarelaterte kontrakter med gjenstående løpetid < 1 år	708 056 186	0,01	7 080 562	566 445
Renterelaterte kontrakter med gjenstående løpetid < 1 år	-7 553 700	0	0	0
Renterelaterte kontrakter med gjenstående løpetid 1 år til 5 år	4 001 280 000	0,005	20 006 400	1 600 512
Totalt beregningsgrunnlag inkl. derivater og poster utenfor balansen	9 900 291 621		2 585 154 378	206 812 350

8 % av risikovektet balanse utgjør kr 206 812 350

NOTE 17 PREMIEINNBETALINGER

Det er innbetalt 321 275 769 kroner i premie fra medlemmene i 2011. Til sammenligning er det bokført premieinntekter med 326 729 881 kroner. Tilsvarende ble det i 2010 innbetalt 311 990 210 kroner i premie fra medlemmene, og bokført premieinntekter med 313 911 768 kroner. Forskjellen mellom premieinntekter og premieinnbetalinger består av endringen i premier som er fakturert, men ikke betalt samt periodisering av opptjente premieinntekter.

NOTE 18 PENSJONER

Av utgiftsførte pensjoner utgjør 464 272 kroner avskrivninger i forbindelse med for mye utbetalte pensjoner. Tilsvarende tall for 2010 var 441 419 kroner.

NOTE 19 FORVALTNINGSKOSTNADER

Samlede forvaltningskostnader utgjør 16 027 047 kroner. Det har vært 3 ansatte i pensjonsordningen i 2011. Lønn og sosiale kostnader til disse tre kapitalforvalterne utgjør 5 864 052 kroner i 2011 og inngår i forvaltningskostnadene.

NOTE 21 KAPITALAVKASTNING**Avkastning for totalporteføljen beregnet etter Hardys formel utgjør:**

År:	2011	2010	2009	2008	2007
Avkastning i % (verdijustert):	2,47	7,17	10,53	- 7,89	5,07
Avkastning i % (bokført):	5,00	4,61	10,35	-5,74	6,02

Kapitalavkastningen over er beregnet for den samlede porteføljen; kollektivporteføljen og selskapsporteføljen. For private pensjonskasser var det fra 2009 et krav at kapitalavkastningen beregnes for kollektivporteføljen under ett.

**NOTE 20 FORSIKRINGSRELATERTE ADMINISTRASJONS-
KOSTNADER**

Pensjonsordningen administreres av Statens pensjonskasse. Det er i 2011 utgiftsført 21 322 227 kroner for kjøp av tjenester i forbindelse med administrasjon av pensjonsordningen, deriblant kostnader til regnskapsføring, aktuar tjenester og administrasjon av pensjoner. Videre er det utgiftsført 13 250 kroner i konsulentbistand og 273 500 kroner for revisjon, hvorav hele beløpet gjelder ordinære revisjonstjenester. Øvrige driftskostnader utgjør 530 545 kroner og består av honorar til styret samt diverse andre kostnader.

Det er i 2011 utbetalt honorar til medlemmene av styret i ordningen som følger:

Finn Melbø, leder	57 510
Kim Nordlie	56 085
Bjørn Myhre	56 085
Edvin A. Aarnes	57 510
Kjell Hundven	57 510
Per Engeland, vara	1 426
Totalt	286 126

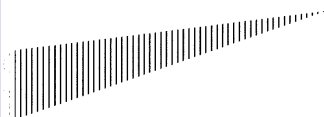
NOTE 22 RESULTATANALYSE

Pensjonsplanendringer:	0,00 MNOK
Renteresultat ¹⁾ :	- 42,69 MNOK
Risikoresultat ²⁾ :	- 134,50 MNOK
Resultatført differanse mellom fakturert og faktisk pensjonskostnad ³⁾ :	- 77,70 MNOK
Administrasjonsresultat:	0,00 MNOK
Forsikringsresultat:	- 254,89 MNOK

1) Renteresultat er differansen mellom faktiske og beregnede renter (grunnlagsrenten).

2) Risikoresultatet er sammenstilling av risikoinntekter minus risikoutgifter. Risikoinntekter er faktisk innbetalt og teknisk beregnet risikopremie for død og uførhet, samt frigjøring av reserver ved risikohendelser. Risikoutgifter er tilført livsgevinst ved ikke-risikohendelser og tilførte avsetninger for risikohendelser.

3) Et negativt øvrig resultat vil indikere at det er betalt for lite premie.

ERNST & YOUNG

**Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS**

Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Oslo Atrium, P.O.Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA

Tlf.: +47 24 00 24 00

Fax: +47 24 00 24 01

www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til styret i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet, som består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets ansvar for årsregnskapet

Styret er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for pensjonsordningens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonsordningens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av pensjonsordningens finansielle stilling per 31. desember 2011 og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

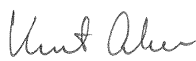
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonsordningens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 4. mai 2012
ERNST & YOUNG AS

Knut Aker
statsautorisert revisor

Statistikk

Antall pensjoner 31.12.2011

Pensjonsart	Menn		Kvinner		Totalt	
Ordinær alderspensjon	204	40,4 %	1 621	49,2 %	1 825	48,0 %
Avtalefestet pensjon	22	4,4 %	260	7,9 %	282	7,4 %
Uførepensjon	57	11,3 %	1 310	39,7 %	1 367	35,9 %
Ektefellepensjon *	208	41,2 %	98	3,0 %	306	8,0 %
Barnepensjoner *	14	2,8 %	9	0,3 %	23	0,6 %
Sum alle pensjonsarter	505	100,0 %	3 298	100,0 %	3 803	100,0 %

Tabellen viser antall utbetalte pensjoner fordelt på kvinner og menn. En person kan ha flere pensjoner. Samme person kan derfor telles flere ganger. Foregående regnskapsår (2010) ble avsluttet systemmessig allerede i desember 2010. Dette medførte beklageligvis at de av uførepensjonistene som på det tidspunktet endret uføregrad ikke kom gjennom hele behandlingsprosessen i systemet. De ble derfor registrert som reaktivert ved årsslutt 2010, og så uførepensjonert igjen i 2011. Altså var antall uføre registrert i 2010 noe for lavt, og økningen fra 2010 til 2011 ser dermed større ut enn den egentlig er. Det er imidlertid en markant økning i antall uføre selv uten denne korrigeringen fra 2010-oppgjøret.

* Tallene for disse to radene viser hvor mange menn vs. kvinner som mottar ektefellepensjon, og hvor mange gutter vs. jenter som mottar barnepensjon.

Bestandsbevegelser

Alders- og tidligpensjon*	Menn	Kvinner	Sum
Bestand 31.12.2010	211	1 724	1 935
Samlet tilgang	21	216	237
Samlet avgang	6	59	65
Bestandsøkning i 2011	15	157	172
Bestand 31.12.2011	226	1 881	2 107

Ektefellepensjon	Menn	Kvinner	Sum
Bestand 31.12.2010	193	130	323
Samlet tilgang	28	6	34
Samlet avgang	13	38	51
Bestandsøkning i 2011	15	-32	-17
Bestand 31.12.2011	208	98	306

Uførepensjon	Menn	Kvinner	Sum
Bestand 31.12.2010	56	1 161	1 217
Samlet tilgang	9	248	257
Samlet avgang	8	99	107
Bestandsøkning i 2011	1	149	150
Bestand 31.12.2011	57	1 310	1 367

Barnepensjon	Menn	Kvinner	Sum
Bestand 31.12.2010	15	9	24
Samlet tilgang	2	-	2
Samlet avgang	3	-	3
Bestandsøkning i 2011	-1	-	-1
Bestand 31.12.2011	14	9	23

Tabellen beskriver gangen fra inngående bestand (31.12.2010) til utgående bestand (31.12.2011) for regnskapsåret. Bestandsøkningen er netto, tilgang fratrukket avgang.

* Tidligpensjon omfatter AFP og særaldersgrenser.

Utbetalte pensjoner 2011

Pensjonsart		Brutto utbetalt	%	Samordningsfradrag	%	Netto utbetalt	%
Alderspensjon og AFP	Menn	62 850 501	12,41 %	35 060 669	12,58 %	27 789 832	12,20 %
	Kvinner	257 523 735	50,85 %	120 995 088	43,43 %	136 528 647	59,92 %
	Totalt	320 374 236	63,26 %	156 055 757	56,01 %	164 318 479	72,12 %
Uførepensjon	Menn	8 596 413	1,70 %	5 598 137	2,01 %	2 998 275	1,32 %
	Kvinner	145 857 162	28,80 %	99 763 063	35,81 %	46 094 099	20,23 %
	Totalt	154 453 574	30,50 %	105 361 200	37,81 %	49 092 374	21,55 %
Ektefellepensjon	Menn	11 511 548	2,27 %	6 722 569	2,41 %	4 788 979	2,10 %
	Kvinner	19 271 415	3,81 %	10 486 677	3,76 %	8 784 738	3,86 %
	Totalt	30 782 963	6,08 %	17 209 246	6,18 %	13 573 717	5,96 %
Barnepensjon	Menn	574 380	0,11 %	-	0,00 %	574 380	0,25 %
	Kvinner	281 121	0,06 %	-	0,00 %	281 121	0,12 %
	Totalt	855 501	0,17 %	-	0,00 %	855 501	0,38 %
Sum alle pensjonsarter	Menn	83 532 841	16,49 %	47 381 375	17,01 %	36 151 466	15,87 %
	Kvinner	422 933 433	83,51 %	231 244 828	82,99 %	191 688 605	84,13 %
	Totalt	506 466 274	100,00 %	278 626 203	100,00 %	227 840 071	100,00 %

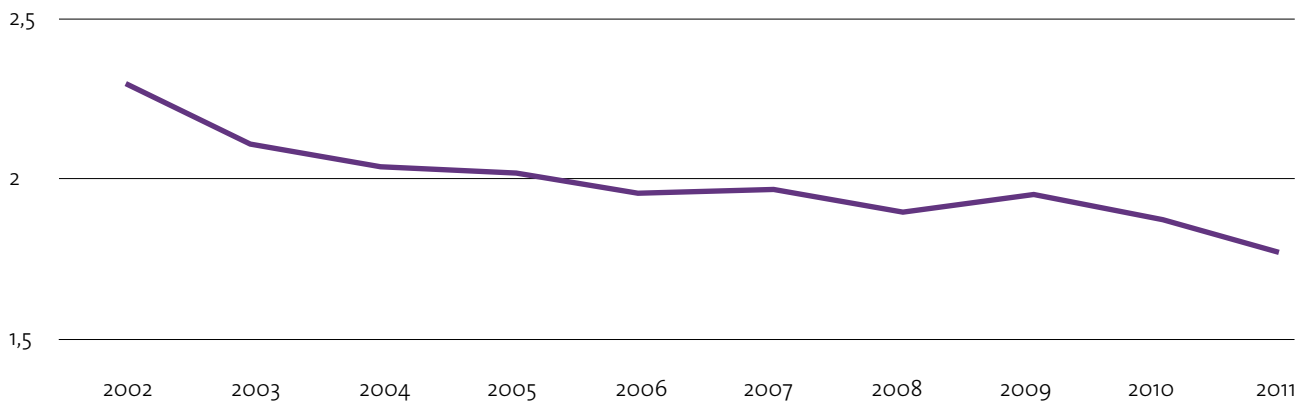
Tabellen viser hvor mye vi utbetalte i 2011, fordelt på de ulike pensjonstypene og spesifisert for kjønn. Beløp er i kroner. Bruttobeløpet viser det samlede beløpet som utbetales i sum fra folketrygden og Apotekordningen. Netto beløpet viser apotekordningens andel, altså hvor mye mer medlemmene har fått utbetalt enn om de kun hadde fått pensjon fra folketrygden.

Antall yrkesaktive per pensjonist

Medlemmer	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Aktive	5 859	5 743	5 882	5 996	6 049	6 215	6 308	6 515	6 561	6 689
Oppsatte	5 061	5 273	5 547	5 642	5 855	6 005	5 673	5 783	6 093	6 245
Pensjonister	2 551	2 730	2 877	2 977	3 086	3 152	3 312	3 339	3 499	3 803
Forholdstall aktive/pensjonist	2,297	2,104	2,044	2,014	1,960	1,972	1,905	1,951	1,875	1,759

Tabellen viser utviklingen i bestanden fra 2002 til i dag. Forholdstallet aktive/pensjonist viser hvor mange aktive som må finansiere en pensjonist. Alle medlemsgrupper har økt fra 2010, men gruppen pensjonister har størst vekst.

Forholdstall aktive/pensjonist

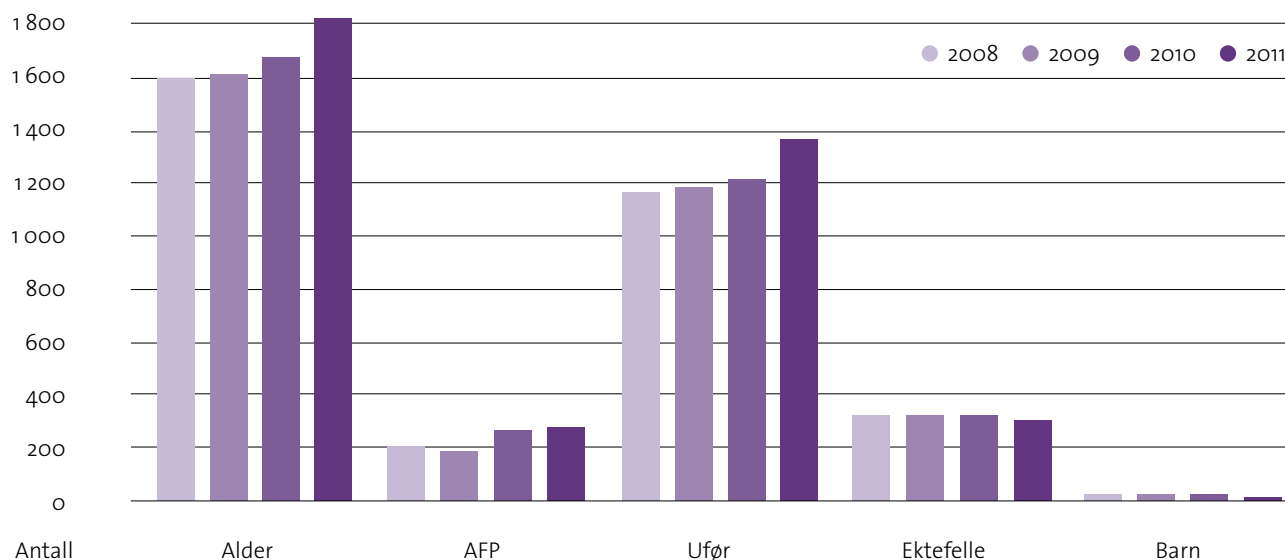
Figuren viser utviklingen i forholdstall mellom aktive/pensjonist i bestanden fra 2002 og til i dag. Trenden er synkende som ellers i samfunnet. Dette er et av momentene som driver pensjonsreformen.

Pensjonistbestand

Pensjonsart	2008	2009	2010	2011	Endring
Alder	1 601	1 611	1 668	1 825	157
AFP	201	191	267	282	15
Uføør	1 163	1 185	1 217	1 367	150
Ektefelle	323	325	323	306	-17
Barn	24	27	24	23	-1
Sum	3 312	3 339	3 499	3 803	304

Tabellen viser utviklingen i pensjonsbestanden fra 2008 og frem til i dag. Kolonnen Endring viser endring fra 2010 til 2011.

Pensjonistbestand

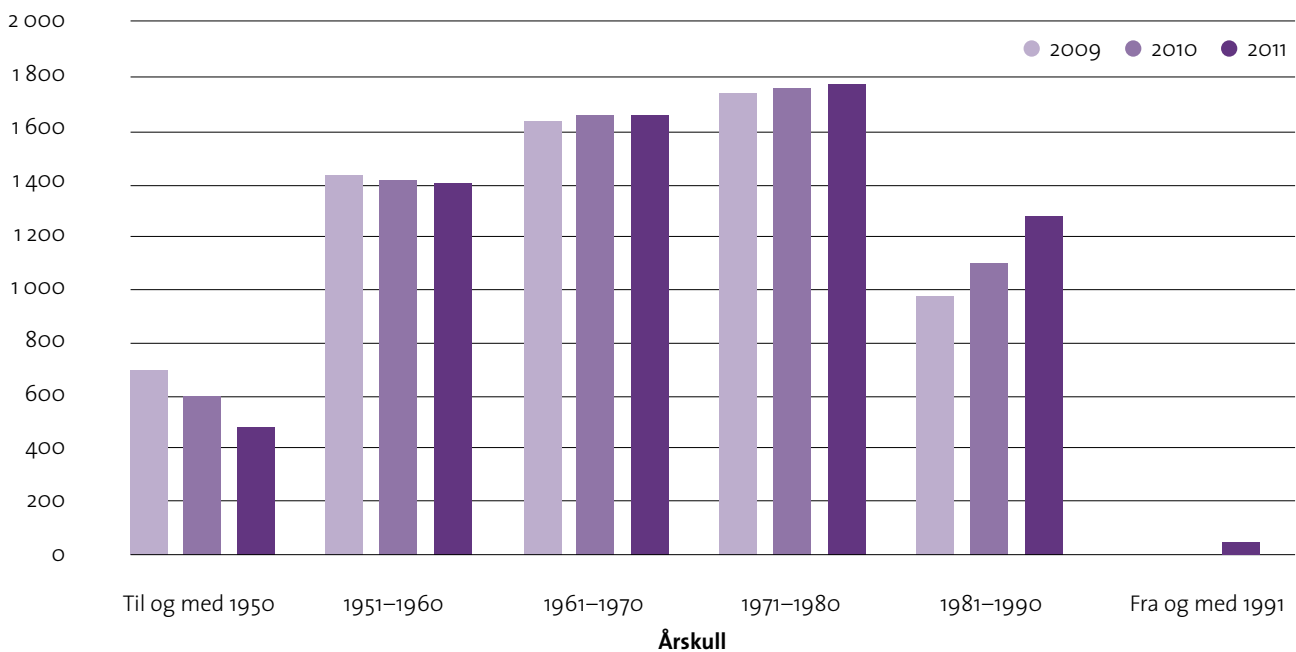
Figuren viser utvikling i pensjonistbestanden fra 2008 og frem til i dag. Pensjonistbestanden ser ut til å være økende for alderspensjon og uføre, mens AFP-bestanden holder seg rimelig stabil fra 2010. Antallet etterlattepensjoner har de siste årene vært stabilt.

Aktive medlemmer

Kull	2009	2010	2011	Endring
Til og med 1950	695	598	475	-123
1951–1960	1 451	1 435	1 420	-15
1961–1970	1 641	1 665	1 663	-2
1971–1980	1 746	1 768	1 783	15
1981–1990	980	1 095	1 285	190
Fra og med 1991	-	-	63	63

Tabellen viser utviklingen i aktive medlemmer i pensjonsordningen fra 2009 og frem til i dag. Kolonnen *Endring* viser endring fra 2010 til 2011.

Aktive medlemmer

Figuren illustrerer hvordan de eldre årskullene beveger seg ut av bestanden, mens de yngre kommer til.

Diverse statistikk

Apotekordningen, medlemmer

	Menn	Kvinner	Totalt
Aktive	698	5 991	6 689
Oppsatte med/uten rett	793	5 452	6 245
Pensjonister	505	3 298	3 803
Medlemmer totalt	1 996	14 741	16 737

Tabellen viser fordelingen av medlemmer på hovedtypene aktive (i stilling), oppsatt eller pensjonist, fordelt på kjønn.

Medlemmer i stilling

Stilling	2010	2011	Endring
Apoteker	549	564	15
Provisorfarmasøyt	741	775	34
Farmasøyt	183	205	22
Reseptarfarmasøyt	1 190	1 204	14
Laborant	5	6	1
Apotektekniker	3 564	3 577	13
Kontoransatt	188	198	10
Bud, sjåfør	11	8	-3
Rengjøringsassistent	57	54	-3
Bestyrer	45	71	26
Diverse	28	27	-1
Totalt	6 561	6 689	128

Tabellen viser medlemmer i stilling, etter stillingskategori.

Uførepensjonistenes uføregrad

Uføregrad	Menn	Kvinner	Totalt
<=25%	2	70	72
26 – 50%	14	168	182
51 – 75%	1	27	28
76 – 99%	1	4	5
100 %	39	1 041	1 080
Totalt	57	1 310	1 367

Tabellen viser hvor stor uføregrad uførepensjonistene i ordningen har, fordelt på kjønn. Uføregrad er definert sammen med restarbeidsevne, dvs i hvilken grad man helt eller delvis kan fortsette i arbeidet som følge av sykdom eller skade.

I motsetning til folketrygden kan Pensjonsordningen for apotekvirksomhet innvilge lavere uføregrad enn 50 %.

Alderspensjon fordelt på aldersgrenser

Aldersgrenser	Menn	Kvinner	Totalt
65 år	3	253	256
68 år	90	1 262	1 352
70 år	133	366	499
Totalt	226	1 881	2 107

Tabellen viser hvor mange førtids- og alderspensjonister som kommer fra stillinger med hvilken aldersgrense, spesifisert for kjønn.

Aldersgrense er det tidspunkt man må fratrukke stillingen, og man vil da normalt være berettiget til alderspensjon.

Utvikling i uførebestanden

Andelen uføre ligger i dag på rundt 16 prosent

Grafen viser utviklingen i antall uføre som andel av bestanden¹ til apotekordningen som er under 70 år. I perioden 2001–2005 har det vært en kraftig økning i andelen uføre². I denne perioden varierte den årlige veksten i antall uføre mellom 5 og 10 prosent, mens veksten i bestanden under 70 år varierte fra 1 til 2 prosent. Fra 2005 og fram til i dag har andelen uføre flatet ut, og ligger nå på rundt 16 prosent. Dette betyr at den årlige prosentvise veksten i antall uføre og i bestanden har vært tilnærmet lik i denne perioden.

Det er positivt at veksten av uføre har bremsset opp, men likevel er en andel på 16 prosent uføre et høyt tall. Å ha mange uførepensjonister medfører store utgifter, både som

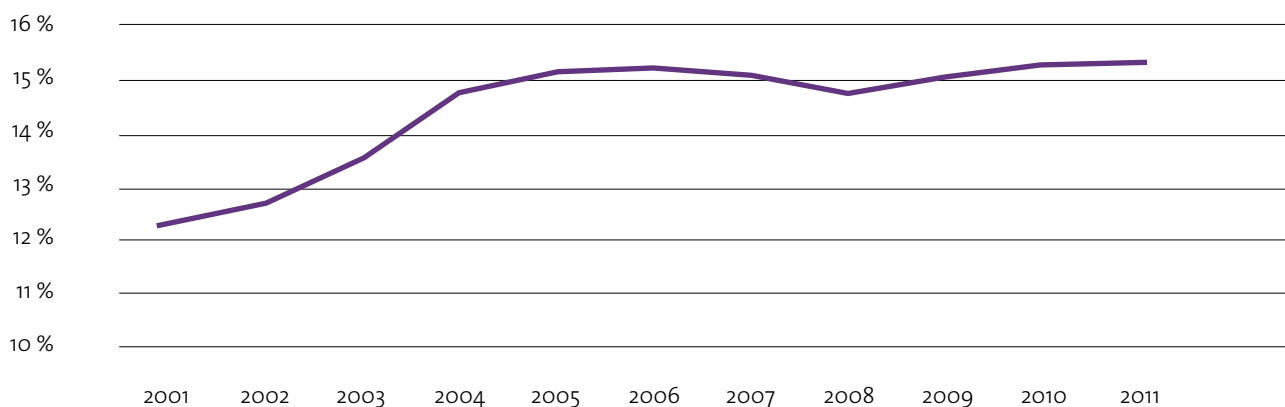
et engangsbeløp i det uføretilfellet inntreffer, men også ved at ytelsen skal ha en årlig regulering og at medlemmet har premiefritak.

Tallene forandrer seg også bakover i tid

I uføreuttak vil det normalt være forsinkelse på grunn av saksbehandlingstid og karens som gjør at en del vedtak fattes med tilbakevirkende kraft. Antall uføre vil derfor endre seg også tilbake i tid. Fordi det også er etterslep på rapportering på lønns- og stillingsdata fra arbeidsgiver, vil også tall på antall aktive medlemmer endre seg.

Disse tallene vil derfor justeres noe de nærmeste årene.

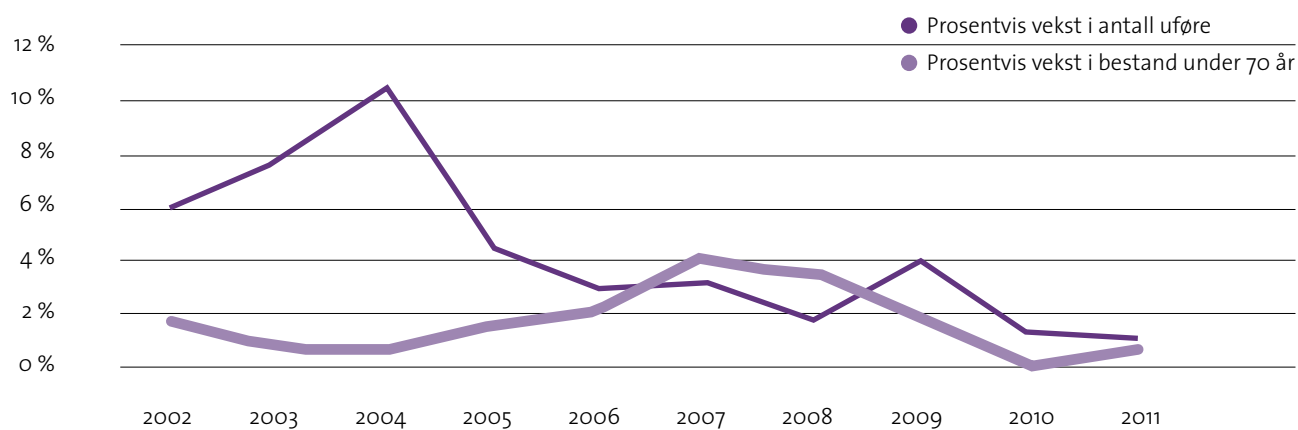
Antall uføre som andel av apotekordningens bestand under 70 år 2001–2011

1) Bestanden til apotekordningen under 70 år er antall personer som er pensjonist eller aktiv under 70 år. Ektefelle- og barnepensjonister inngår ikke i bestandstallet. Personer som er både aktive og pensjonister telles kun en gang. I årsberetningen for 2010 ble disse personene telt to ganger fordi man la sammen alle pensjonister og alle aktive under 70 år. Dette medfører at andelen uføre er marginalt høyere for alle år tilbake.

2) Dersom den årlige prosentvise veksten i antall uføre er lik den prosentvise veksten i bestanden under 70 år, betyr dette at andelen uføre ikke vil vokse. Dette ser vi eksempel på i grafen over for 2006.

Årlig prosentvis vekst i antall uføre og bestand under 70 år 2002–2011

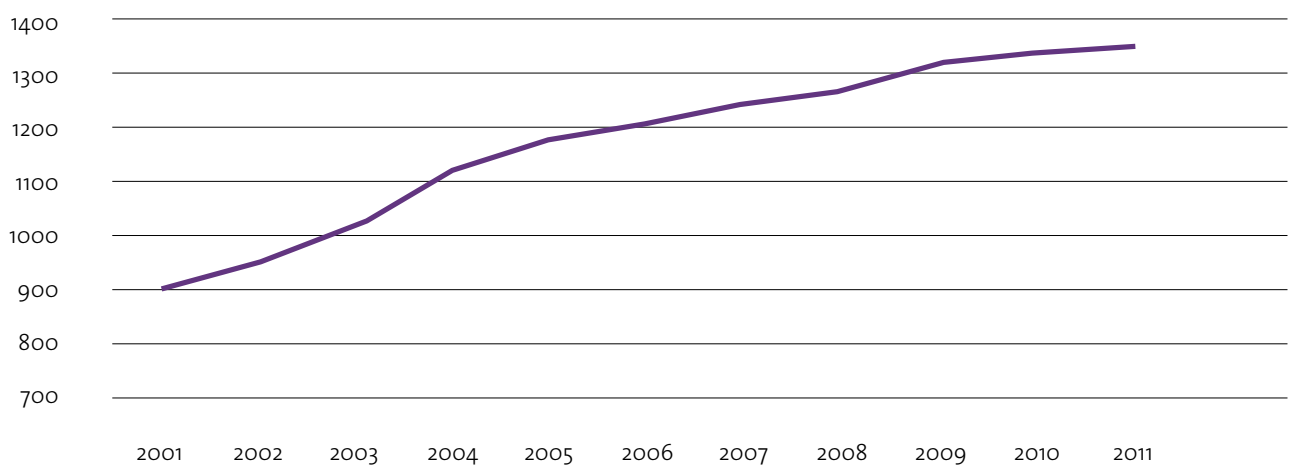

Antall uføre har økt med rundt 450 personer i løpet av de siste 10 årene

I 2001 var det i underkant av 900 personer som var helt eller delvis uføre i apotekordningen. Det har vært en økning i antall uføre i hele perioden fra 2001 fram til i dag, hvor

antallet ligger på rundt 1 350 personer. Erfaringsmessig utgjør uføresaker en stor andel av de sakene som har et langt etterslep. Dette medfører at vi forventer at antall uføre særlig for 2011 vil justere seg noe opp i løpet av 2012 og 2013.

Antall uføre i perioden 2001–2011

**Pensjonsordningen for apotekvirksomhet
administreres av Statens pensjonskasse**

Besøksadresse: Slemdalsveien 37, Oslo

Postadresse: Postboks 5364 Majorstuen, 0304 Oslo

Telefon: 02775

E-post: bedriftsservice@spk.no

www.spk.no/apotekordningen